

การสังเคราะห์แนวโน้ม ทิศทาง และประเด็นการวิจัย
ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2554

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำโดย
สำนักงานวิจัยและบริการวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2551

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์ทิศทาง แนวโน้ม และประเด็นวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในช่วงปีพ.ศ. 2550-2554 มีวัตถุประสงค์สามประการคือ 1) เพื่อสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์ นโยบาย/ แผนงาน รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและการวิจัย ให้ได้ประเด็นที่เป็น จุดเน้นสำคัญด้านการวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาแนวโน้มและทิศ ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย/ แผนงาน และแนวทางพัฒนาศึกษาของ ชาติ โดยการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาของต่างประเทศ และ 3) เพื่อสังเคราะห์ประเด็น วิจัยด้านการศึกษาที่เป็นแนวโน้มการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 จำแนกตาม 17 สาขาของ คณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์นโยบาย/ แผนงาน และยุทธศาสตร์การ พัฒนาศึกษาและการวิจัยจากแผนพัฒนาระดับชาติ ตลอดจนการสังเคราะห์แนวโน้มและทิศ ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาจากเอกสาร บทความจากวารสารวิชาการ และรายงานการประชุม เชิงวิชาการของต่างประเทศ เพื่อสรุปเป็นประเด็นวิจัยทางการศึกษาที่สนองนโยบายและแนว ทิศทางการพัฒนาศึกษาของชาติ กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ได้แก่ งานวิจัยที่ ได้รับการยอมรับและมีการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติในช่วงปี พ.ศ.2549 – พ.ศ.2550 จำนวน 500 ชื่อเรื่อง โดยงานวิจัยดังกล่าวมีแหล่งที่มาจากบทความในวารสารวิชาการด้านการศึกษา ของต่างประเทศซึ่งสืบค้นได้จากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฐานข้อมูล ออนไลน์งานวิจัยทางการศึกษา และบทคัดย่องานวิจัยจากเว็บไซต์การประชุม/ สัมมนาทาง วิชาการในระดับนานาชาติ

ผลการวิเคราะห์นโยบาย แผนพัฒนา และยุทธศาสตร์การศึกษาและการวิจัยของชาติ เอกสาร บทความ และรายงานวิจัยทางการศึกษา พบว่า จุดเน้นของงานวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์มีทิศทางที่มุ่งไปสู่การวิจัยและการพัฒนาใน 6 ประเด็นได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ 2) การวิจัยและพัฒนา สร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ 3) การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการ สอน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ 5) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย และ 6) การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ได้ประเด็นวิจัยรวมทั้งสิ้น 416 ประเด็น เป็นงานวิจัยที่มีจุดเน้นด้านการวิจัยเพื่อ ปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอนมากที่สุดจำนวน 121 ประเด็น (ร้อยละ 29.09) รองลงมาเป็นกลุ่มงานวิจัยที่มีจุดเน้นด้านการวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ ความรู้จำนวน 78 ประเด็น (ร้อยละ 18.75) และเป็นงานวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน 73 ประเด็น (ร้อยละ 17.55) ตามลำดับ

ผลการสังเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต ในช่วงปีพ.ศ. 2550-2554 การวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ควรมีลักษณะเป็นการวิจัยแบบร่วมมือรวมพลังที่มีการประสานความร่วมมือทั้งในระดับสถาบัน ระดับชาติและนานาชาติ ลักษณะของงานวิจัยควรเป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ รวมทั้งยังมีความต้องการการวิจัยและพัฒนาที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา ทั้งนี้ โจทย์วิจัยหรือประเด็นการวิจัยทางการศึกษาควรมีลักษณะมุ่งเน้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษา 6 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น

เลขหมู่

เลขทะเบียน 014354

วัน, เดือน, ปี 25 ม.ค. 53

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยการส่งเสริมและผลักดันให้บุคลากรอาจารย์และนักวิจัยรุ่นใหม่ของคณะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน จากอาจารย์รุ่นพี่ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการวิจัย ผ่านกระบวนการวิจัยแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่ๆ ที่หลากหลาย เกิดเป็นโครงการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยรุ่นใหม่ด้วยกระบวนการวิจัยเป็นทีมขึ้น

เพื่อให้งานวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือดังกล่าวมีความทันสมัย เหมาะสมตามสภาพปัญหาทางการศึกษาในปัจจุบัน และตอบสนองต่อนโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยทางการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา เพื่อจะได้ทราบถึงแนวโน้มและทิศทางของการวิจัยที่เหมาะสมในอนาคต ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในช่วงที่ผ่านมาได้มีนักวิชาการนำงานวิจัยในประเทศมาสังเคราะห์ทำให้ได้ประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยในอนาคตมีความทันสมัยและเป็นสากลมากยิ่งขึ้น สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสำคัญต่อการสืบค้นและสังเคราะห์ประเด็นวิจัยจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยจะได้นำเสนอเทียบเคียงกับข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์งานภายในประเทศ เพื่อเป็นแนวทางที่เปิดกว้างและหลากหลายมากยิ่งขึ้นสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ในคณะครุศาสตร์ในการนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากับสภาพบริบทและความสนใจของตน เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

คณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ และขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย รองศาสตราจารย์เพียงใจ สุขโรจน์ และอาจารย์จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาดลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้รายงานการวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดประโยชน์แก่คณาจารย์ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่สนใจทำวิจัยทางการศึกษาต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขต	2
นิยามจุดเน้นด้านการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 นโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์ชาติ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 ผลสรุปนโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ ยุทธศาสตร์ชาติ	8
ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
แบบแผนการวิจัย	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยทางการศึกษา	
ตอนที่ 1 ผลการจำแนกประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	35
ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยจำแนกตามสาขาของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	37
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัย	86
อภิปรายผลการวิจัย	87
ข้อเสนอแนะ	93

สารบัญ

บรรณานุกรม
ภาคผนวก

หน้า
96
97

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน	10
2	การสังเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยจากนโยบาย/ แผนงานระดับชาติ	23
3	จำนวนและร้อยละของประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	36
4	ประเด็นวิจัยสาขาหลักสูตรและการสอน จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	38
5	ประเด็นวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยและสาขาประถมศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	41
6	ประเด็นวิจัยสาขาอาชีวศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	45
7	ประเด็นวิจัยสาขาอุดมศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	47
8	ประเด็นวิจัยสาขาการศึกษาพิเศษและการศึกษานอกระบบ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	49
9	ประเด็นวิจัยสาขาการสอนคณิตศาสตร์และการสอนวิทยาศาสตร์ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	51
10	ประเด็นวิจัยสาขาการสอนภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาไทย จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	55
11	ประเด็นวิจัยสาขาสังคมศึกษาและการสอนพุทธศาสนา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	57
12	ประเด็นวิจัยสาขาสุขศึกษาและพลศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	60
13	ประเด็นวิจัยสาขาศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และดุริยางคศิลป์ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	63
14	ประเด็นวิจัยสาขาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย์ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	65
15	ประเด็นวิจัยสาขาจิตวิทยาศึกษาและการแนะแนว จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	67
16	ประเด็นวิจัยสาขานิเทศการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	69
17	ประเด็นวิจัยสาขาวัดผลและการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	70
18	ประเด็นวิจัยสาขาวิจัยการศึกษาและสถิติการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	73
19	ประเด็นวิจัยสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	ประเด็นวิจัยสาขาบริหารการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	81
21	โจทย์/ ประเด็นวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย	84
22	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นการวิจัย/ โจทย์วิจัยทางการศึกษาในอนาคต	88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	6
2	ร้อยละของประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	36

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่พึงประสงค์ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นั้น จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐาน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ถึงพร้อมด้วยสัมฤทธิผลและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวิจัยเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการวิจัยทางการศึกษาในด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ และควรมีการนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบที่ได้ไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามแผนงานและยุทธศาสตร์ระดับชาติ ด้านการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงสภาพการวิจัยทางการศึกษาในอดีตถึงปัจจุบันพบว่า งานวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่มีเนื้อหาสาระมุ่งเน้นไปที่แนวทางการจัดการศึกษา การพัฒนาและการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอน รวมถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยส่วนใหญ่งานวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในขณะที่งานวิจัยระดับองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษายังมีปริมาณน้อย ส่งผลให้งานวิจัยด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา และงานวิจัยในด้านความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษามีจำนวนน้อยลงด้วย (เพ็ญณี แร่อท และคณะ, 2547)

จากปัญหาการขาดแคลนงานวิจัยทางการศึกษาในบางแขนง โดยเฉพาะการขาดแคลนงานวิจัยทางการศึกษาเชิงบูรณาการ แม้ว่าจะมีการพัฒนางานวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอนจำนวนมาก แต่ถึงกระนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศก็ยังประสบปัญหาในหลายด้าน ทั้งด้านการกระจายโอกาสทางการศึกษา คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู การบริหาร การศึกษา ฯลฯ จึงเป็นประเด็นที่น่าพิจารณาว่า โจทย์วิจัยทางการศึกษาในลักษณะใด ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ทันสมัย และตอบสนองนโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติเพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุง ยกระดับการศึกษาในทุกระดับให้ได้มาตรฐานตามความมุ่งหมาย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญกับการวิจัย และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และส่งเสริมผลักดันให้บุคลากรของคณะได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันผ่านกระบวนการวิจัยแบบบูรณาการ (interdisciplinary research) แนวทางการบูรณาการในการวิจัยนั้นเป็นทั้งการบูรณาการองค์ความรู้จากศาสตร์แต่สาขา หรือการบูรณาการวิธีวิทยาการวิจัย ตลอดจนการใช้ทีมนักวิจัยบูรณาการที่ประกอบด้วยสมาชิกสหวิทยาการ เพื่อมาทำงานร่วมกัน แนวทางการวิจัยเชิงบูรณาการดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่กว้างขวาง ได้ข้อ

ค้นพบที่หลากหลาย และมุมมองแนวคิดใหม่ๆ จากนักวิจัยที่มีประสบการณ์แตกต่างกันแล้ว ยังทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย โดยเฉพาะเป็นการเปิดโอกาสให้อาจารย์ นักวิจัยรุ่นใหม่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้จากอาจารย์รุ่นพี่ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้าน เนื้อหาวิชาการและวิธีวิทยาวิจัยและมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิจัย แนวคิดของคณะ ครุศาสตร์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดโครงการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยรุ่นใหม่ด้วยกระบวนการวิจัย เป็นทีม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของคณาจารย์คณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพ ก่อให้เกิดนวัตกรรม ใหม่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ เป้าหมายด้านการวิจัยของคณะครุศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ต้องการส่งเสริมการสร้าง นักวิจัยที่มีคุณภาพ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย รุ่นใหม่ด้วยกระบวนการวิจัยเป็นทีม ที่มุ่งสำรวจประเด็นทางการศึกษาที่ควรมีการศึกษาวิจัย ต่อไป เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของคณะครุศาสตร์นำไปศึกษาและพัฒนาเป็น งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์นโยบาย/ แผนงาน รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒน การศึกษาและการวิจัย ให้ได้ประเด็นที่เป็นจุดเน้นสำคัญด้านการวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย/ แผนงาน และแนวทางพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาของ ต่างประเทศ
3. เพื่อสังเคราะห์ประเด็นวิจัยด้านการศึกษาที่เป็นแนวโน้มการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2550- 2554 จำแนกตาม 21 สาขาของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ได้สังเคราะห์นโยบาย/ แผนงาน และยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษา และการวิจัยจากแผนพัฒนานระดับชาติ จำนวน 6 แผน ได้แก่
 - 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)
 - 2) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559
 - 3) ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550
- ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- 4) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 ของสำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

5) แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551

6) แผนงานด้านการศึกษาของ UNESCO (จาก International Institute for Educational Planning: IIEP)

ทำให้ได้จุดเน้นด้านการวิจัยทางการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย 3) การวิจัยเพื่อพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน 4) การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ และ 6) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย สร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคง

2. การสังเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาจากเอกสาร บทความจากวารสารวิชาการ และรายงานการประชุมเชิงวิชาการของต่างประเทศ รวมทั้งการนำเสนอประเด็นวิจัยทางการศึกษาที่สนองนโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติ จะยึดกรอบยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านดังกล่าวในข้อ 1 โดยจำแนกประเด็นวิจัยตามเครือข่ายสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่กำหนดโดยมติสภาคณะบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย (สคศท.) ประกอบด้วย 21 สาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 2) สาขาการศึกษาพิเศษ 3) สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) สาขาการบริหารการศึกษา 5) สาขาการสอนสังคมศึกษา 6) สาขาการศึกษาปฐมวัย 7) สาขาการสอนภาษาต่างประเทศ 8) สาขาพัฒนาศึกษา 9) สาขาหลักสูตรและการสอน 10) สาขาการสอนคณิตศาสตร์ 11) สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ 12) สาขาการสอนภาษาไทย 13) สาขานาฏดุริยางคศิลป์ 14) สาขาศิลปศึกษา 15) สาขาการสอนพระพุทธศาสนา 16) สาขาการประถมศึกษา 17) สาขาสุขศึกษาและพลศึกษา 18) สาขาการสอนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 19) สาขาการอุดมศึกษา 20) สาขาการอาชีวศึกษา และเทคนิคศึกษา และ 21) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมสาขาวิชาที่ไม่ได้กำหนดไว้ในเครือข่ายสาขาดังกล่าว แต่เป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและมีการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างแพร่หลายอีก 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิจัยการศึกษา สาขาสถิติการศึกษา และสาขานิเทศการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมองค์ความรู้ และสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในปัจจุบัน

3. กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ เป็นงานวิจัยที่คัดเลือกอย่างสุ่มจากฐานข้อมูลงานวิจัย 3 แหล่งใหญ่ได้แก่ 1) บทความในวารสารวิชาการด้านการศึกษาของต่างประเทศ ซึ่งสืบค้นได้จากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) ฐานข้อมูลออนไลน์งานวิจัยทางการศึกษา สืบค้นได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ 3) บทความวิจัยจากเว็บไซต์การประชุม/สัมมนาทางวิชาการที่มีการนำเสนอผลงานวิจัยและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ในช่วงปี พ.ศ.2549 – พ.ศ.2550

นียมจุดเน้นด้านการวิจัยสำหรับงานวิจัยนี้

การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนากำลังด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาสมรรถนะ ทักษะ ความเชี่ยวชาญของผู้เรียน ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองสามารถ คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเองได้ การพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถ/ ทักษะพิเศษ การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การยกระดับมาตรฐานทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนา สร้างสรรค์องค์ความรู้ หลักการ โมเดล ทฤษฎี รวมทั้งแนวคิดใหม่ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การบริหารการศึกษา การสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการนำเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้

การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหา สาระเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ การพัฒนาการเรียนรู้อของคนทุกช่วงวัย การปฏิรูป โครงสร้างและการบริหารการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปการผลิต และการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ การปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคมของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดย สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การบูรณาการแนวคิดตามหลักศาสนา หลักคุณธรรม จารีต ประเพณีกับการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้อของคนทุก กลุ่มทุกวัย เป็นการวิจัยเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและ เอกลักษณ์ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเข้มแข็งและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม

การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศ การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมทาง การศึกษาและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อส่งเสริมและ สร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ไทยเป็นการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะ วัฒนธรรมไทย

การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ พัฒนาการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน สร้างศักยภาพและความสามารถของทรัพยากรบุคคลในวิทยาการต่างๆ การวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันและการพึ่งพาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

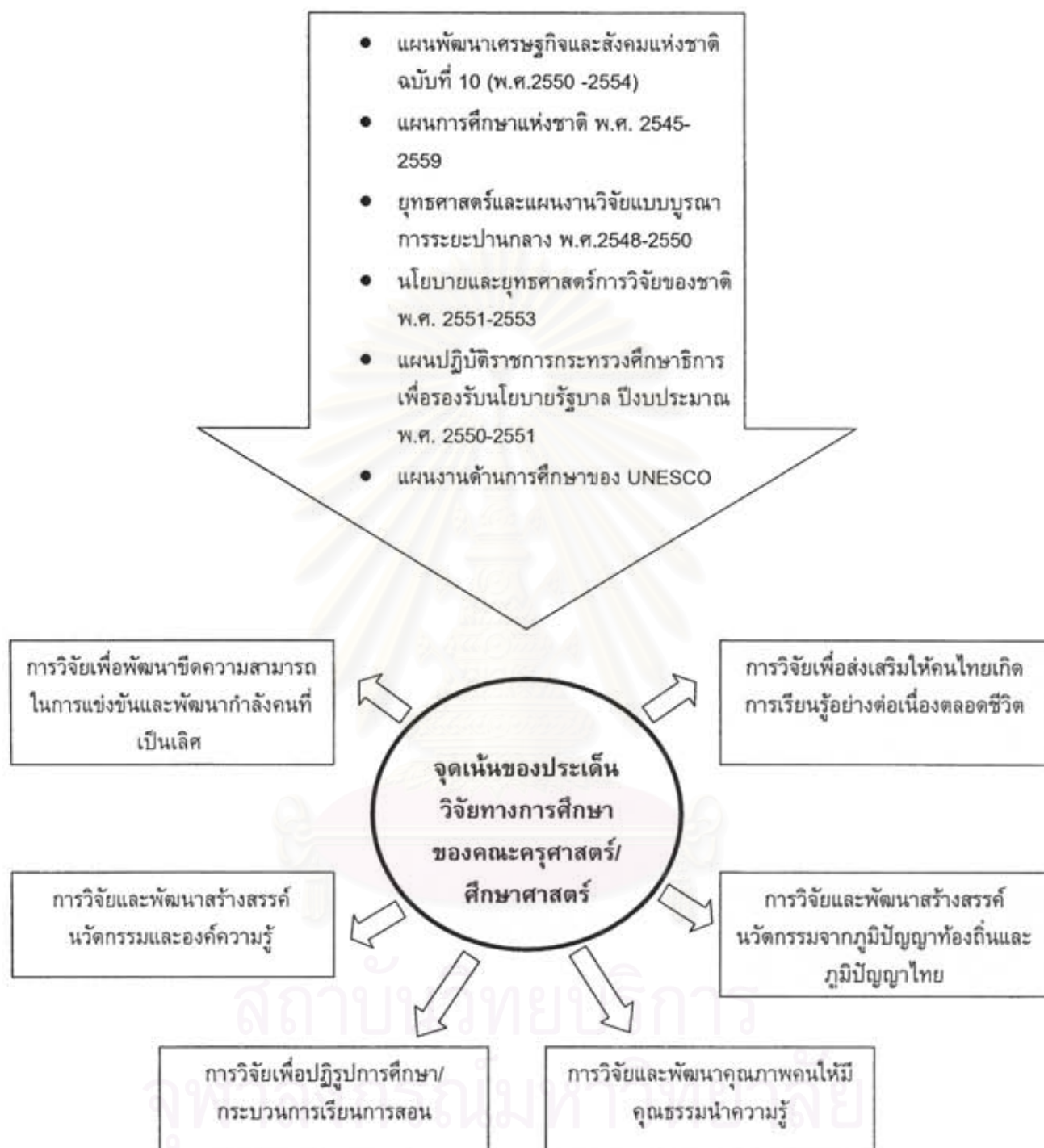
การวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน หมายถึง งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมจุดเน้นการวิจัยหลายด้าน ไม่สามารถจำแนกหรือระบุชี้ชัดได้อย่างชัดเจน สามารถเชื่อมโยงความสำคัญและประยุกต์แนวทางการศึกษาวิจัยและพัฒนาให้เข้ากันได้กับหลายจุดเน้นการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์นโยบายการวิจัย แผนพัฒนาการศึกษาชาติ และยุทธศาสตร์การวิจัย ดังปรากฏในแผนพัฒนา ตลอดจนแผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการและแนวนโยบายด้านการศึกษาของ UNESCO ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังภาพ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ประเด็นการวิจัยทางการศึกษาที่ตอบสนองนโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติ เพื่อให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตลอดจนครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในระดับการศึกษาอื่นๆ ได้นำไปศึกษาวิจัย อันจะเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ด้านการศึกษาให้ลึกซึ้งและขยายพรมแดนความรู้จากการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ผลจากการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยจะเป็นแนวทางให้นักวิจัยทางการศึกษาเห็นถึงทิศทางการวิจัยเชิงบูรณาการที่สอดคล้องกับนโยบาย/แผนงาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาของชาติ เพื่อให้นักวิจัยจะได้ผลิตและสร้างสรรค์งานวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาของประเทศ โดยเฉพาะการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ตลอดจนครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

3. คณะจารย์ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดและเดินวิจัยที่ผู้วิจัยนำเสนอ ในการทำวิจัยบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยร่วมกันเป็นทีมในลักษณะการวิจัยสหวิทยาการ อันจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาให้เข้มแข็ง เกิดการร่วมมือร่วมพลังสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

นโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์ชาติ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการวิจัยทางการศึกษาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ให้ได้ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับทิศทางการความต้องการของสังคม และเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมถึงเป็นที่ยอมรับในระดับสากล นักวิจัยควรศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสถานภาพของการวิจัย ประเด็นทางการศึกษาที่อยู่ในความสนใจของสังคม และแนวโน้มการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ รวมถึงแนวโน้มงานวิจัยทางการศึกษาของต่างประเทศทั้งในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น กรอบการดำเนินงานในการวิจัยครั้งนี้จึงประกอบด้วยด้วยการศึกษาสาระต่างๆ ที่เป็นนโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์ชาติ และการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยจากงานวิจัยทางการศึกษาในต่างประเทศ ดังนั้นเนื้อหาในบทที่ 2 ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสาระในการนำเสนอแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 นำเสนอผลสรุปสาระว่าด้วยนโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์ชาติ และผลการสังเคราะห์จุดเน้นสำคัญของการวิจัยทางการศึกษา และตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลสรุปนโยบายการวิจัยจากแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์ชาติ

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 และประมวลสาระจากเอกสารของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนด้านการศึกษา (UNESCO: International Institute for Educational Planning: IIEP) สามารถสรุปสาระสำคัญและประเด็นยุทธศาสตร์ทางการศึกษาและจุดเน้นด้านการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)

วิสัยทัศน์ประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (green and happiness society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีพันธกิจ ได้แก่ 1) พัฒนาค้นให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน 2) เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มี

คุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม 3) ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม 4) พัฒนาระบบบริหารประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เน้นการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศสามารถนำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยและการศึกษาสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

ศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 สู่การปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้จะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้และการเผยแพร่ขยายผลให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับการปฏิบัติและระดับนโยบาย โดยมีประเด็นสาระงานวิจัยหลักๆ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559

แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำสำหรับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในแต่ละแผนงาน/โครงการ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา การบริหาร และการจัดการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกันทั้งประเทศในระยะ 15 ปี ตั้งแต่พ.ศ.2545 จนถึง พ.ศ.2559 ด้วยการนำสาระตามกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล ที่มุ่งพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งความรู้ นำพาไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ ฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงาน สร้างรายได้พาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาระยะ

ยาว 20 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งพระราชบัญญัติและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นแผนปฏิรูปหลักด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 – 2559 ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ ได้แก่ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ และ 3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

จุดเน้นด้านการวิจัย

1. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยมีกรอบการดำเนินงานด้านการวิจัย ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการผลิตนักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยีที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนาในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะสร้างความรู้และการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมจากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยได้

2. การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของคนและสังคมไทย โดยมีเป้าหมายและกรอบดำเนินงาน ดังนี้

ตาราง 1 เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน

เป้าหมาย	กรอบการดำเนินงาน
1. เพิ่มสัดส่วนการสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศจากภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเพิ่มขึ้นตามสมรรถนะทางด้านเศรษฐกิจของประเทศและความจำเป็นเร่งด่วน ในการวิจัยและพัฒนาเฉพาะเรื่อง โดยจัดระบบการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	1. กำหนดกลไกเชิงนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาที่เข้มแข็ง 2. กำหนดให้การวิจัยและพัฒนาเป็นสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและพัฒนาความรู้ และการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพของคนไทย และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
2. มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น	4. ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการ พัฒนานักวิจัย และพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
3. มีบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในอัตราที่ใกล้เคียงกับที่มีในประเทศผู้นำในระดับนานาชาติ	

3. การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ โดยมีกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคความรู้ใหม่ๆ ทั้งจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และจากฐานความรู้ด้าน

นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ 2) สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนและประยุกต์ความรู้ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการแสวงหา สร้างสรรค์ รับใช้ และเผยแพร่ความรู้

4. การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ชุมชนชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย โดยมีกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาส่งเสริม และสร้างสรรค์ความรู้ และการเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ไทย และทำความเข้าใจเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาสากล ส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมด้านสังคม วัฒนธรรม ส่งเสริมการพลศึกษา นันทนาการและการกีฬา

3. ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ คือ ยุทธศาสตร์การวิจัยและแผนงานวิจัยที่โดยภาพรวมเกิดการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลกำหนดขึ้น สะท้อนภารกิจและการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของรัฐบาลในแต่ละเรื่อง แผนงานเหล่านี้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล การพิจารณาจัดสรรงบประมาณเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุ่มค่าต่อเศรษฐกิจและสถานการณ์ภัยคุกคามเร่งด่วนของประเทศ แผนงานวิจัยแบบบูรณาการเป็นแผนงานต่อเนื่องที่จะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนในระยะ 5 ปีข้างหน้า เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และเป้าหมายการวิจัยประจำปี ร่วมกับรัฐบาล ผู้ใช้งานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย พร้อมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

จุดเน้นด้านการวิจัยบูรณาการ

1. รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์โดยจัดลำดับความสำคัญเน้นหนักกิจกรรมที่แข่งขันได้ โดย การวิจัยจะต้องก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม สามารถประเมินผลได้ และแปรรูปเชิงผลลัพธ์ (output) ที่มีผลกระทบ (impact) ต่อประชาชนอย่างชัดเจน เน้นการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ก่อให้เกิดผลต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เน้น end results

2. จะไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่องแบบแยกกระจาย แต่จะจัดการวิจัยเน้นกลุ่มกิจกรรม (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (linkage) เน้นการพัฒนาองค์การวิจัยในระยะยาว เชื่อมต่องานวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน

3. แนวคิดเรื่องภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองทำให้รัฐบาลเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นการวิจัยที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติได้ทันที เน้นการวิจัยในหัวข้อประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่เป็นภัยคุกคาม เช่นภัยด้านความมั่นคง ภัยจากความยากจน ภัยที่เกิดจากความไร้เสถียรภาพ ภัยจากการพัฒนาประเทศแบบไม่ยั่งยืน ภัยจากการขาดความยุติธรรม ภัยจากต่างประเทศ ภัยจากการขาดความสามารถในการแข่งขันด้านเกษตรอุตสาหกรรม ด้านการบริการ

4. การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ (policy driven) ไม่มีอิสระที่จะเลือกวิจัยตามอำเภอใจ เพราะจะต้องรับผิดชอบต่อวินัยการคลังของรัฐในสภาวะวิกฤติ ผู้บริหารนโยบายกำหนดประเมินสถานการณ์ความสามารถในการแข่งขันในทุกภาคเศรษฐกิจ ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน การวิจัยจึงมีลักษณะ need orientation และมีลักษณะ policy driven ไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่อง จะเน้นถึงต้นทุนและความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา (problem solving)

5. การวิจัยต้องเน้นความพอใจของผู้ใช้งานวิจัย (consumer customization)

6. เน้นการพัฒนาศักยภาพ และความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ในองค์กรวิจัย

7. เน้นการวิจัยที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (value creation)

8. ประเมินวงจรรวมของห่วงโซ่มูลค่า (value chain) และเลือกวิจัยปัจจัยที่จำเป็น (missing linked)

9. เน้นการวิจัยคู่แข่งในต่างประเทศ

ทิศทางการวิจัยตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต

1. การปฏิรูปการผลิตครูและพัฒนาครู มีการจัดทำนโยบายการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และมียุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูแนวใหม่ระดับปริญญาตรี 5 ปี โดยมีโครงสร้างเงินเดือนเฉพาะวิชาชีพครู มีทุนการศึกษาเพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง มาเป็นครูและประกันการมีงานทำเพื่อให้การผลิตครูตรงกับความต้องการ

2. การจัดการเรียนการสอนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการพัฒนาครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ และครูเครือข่าย ทำให้มีครูที่สามารถเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งประเทศไม่น้อยกว่า 160,000 คน ซึ่งครูกลุ่มนี้จะเป็นวิทยากรในการอบรมครูประจำการให้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้นโดยใช้กรณีศึกษาที่ได้ใช้พัฒนาครูเครือข่าย

3. ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 2,175 แห่ง ในชั้น ป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 หลักสูตรนี้เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี ใฝ่รู้ พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ สามารถคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและพึ่งตนเองได้ มุ่งการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในชุมชนและการเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย สามารถใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ มีการวัดผลตามสภาพจริงโดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดระบบการวัดและประเมินผลเอง นอกจากนั้น เพื่อประกันโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กตามศักยภาพ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้พิการให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และมีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ใน 2 แนวทาง คือ จัดเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง เช่น โรงเรียนมหิตลวิทยาลัยนุสรณ์ โรงเรียนกีฬา และโรงเรียนมัธยมสังคีต เป็นต้น และการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ที่จะสามารถรองรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้จำนวนมากและหลากหลายสาขา

4. การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยมีห้องสมุดประชาชน 386 แห่ง ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยจัดทำสื่อและองค์ความรู้ด้านอาชีพเผยแพร่ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่น้อยกว่า 100 เรื่อง และมีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกะดับมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถาน และอุทยานประวัติศาสตร์

5. การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และการเสริมสร้างพื้นฐานความคิดตามหลักวิทยาศาสตร์ โดยสนับสนุนทุนการศึกษาตามโครงการผลิตครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การอบรมครูแกนนำในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และพัฒนาวิทยากรเพื่อเผยแพร่ความรู้หลักสูตรดังกล่าวไปแล้ว ยังมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์/ คณิตศาสตร์ การเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และพัฒนาสื่อ หนังสือเรียน คู่มือครู รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใน 5 ด้าน คือ มาตรฐานครู มาตรฐานสื่อสิ่งพิมพ์ มาตรฐานห้องปฏิบัติการและเผยแพร่เป็นการนำร่อง ให้กับโรงเรียนแกนนำของ สสวท.

6. เสริมสร้างความพร้อมของสถาบันการศึกษาและฝึกอบรม เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค โดยการพัฒนาความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค (internationalization - rationalization) ยกระดับสมรรถนะของมหาวิทยาลัย/สถาบันให้มีมาตรฐานสากลทั้งในเชิงวิชาการและการบริหาร ให้มีบทบาททางวิชาการในเวทีนานาชาติ ให้มีโลกทัศน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สามารถจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรที่มีคุณภาพให้นักศึกษาจากต่างประเทศได้

7. การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง มุ่งให้ความสำคัญกับสมรรถนะทางอาชีพโดยบูรณาการความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริง และยังได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการผลิตกำลังคนให้เอื้อต่อการสร้างผู้ประกอบการ (entrepreneur) รายใหม่ พร้อมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการรายเก่า เพื่อสร้างงานและกระตุ้นความต้องการจ้างแรงงานด้านต่างๆ รวมทั้งช่วยรองรับผู้จบการศึกษาที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนั้นยังมีแนวคิดจะจัดเป็นโครงการพิเศษร่วมกับภาคเอกชนในการคัดนักศึกษาปีสุดท้ายที่มีศักยภาพมาฝึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการและความรู้ด้านการบริหารจัดการ การตลาด การเงิน การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมทั้งหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน

8. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการ โดยสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษามีการจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาคีอย่างน้อย 1 โครงการ และในปีการศึกษา 2545 มีสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมจำนวน 271 แห่ง และสถานประกอบการจำนวน 4,596 แห่ง นอกจากนั้น ยังมีความร่วมมือในการริเริ่มมาตรการสำคัญร่วมกับภาคการผลิตโดยการพัฒนาาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Thai vocational qualification) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะของการปฏิบัติงานได้จริงตามวิชาชีพ ที่นำไปสู่การพัฒนาาระบบสหกิจ

ศึกษาและหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (demand driven) และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

9. การให้ทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ สนับสนุนให้อาจารย์ใหม่มหาวิทยาลัยที่สำเร็จปริญญาเอกแล้วอย่างน้อย 5 ปี ได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สามารถนำผลงานวิจัยออกเผยแพร่สู่สาธารณะและถ่ายทอดให้นักศึกษา

10. การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างครบวงจร โดยการนำความรู้และเทคโนโลยีที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาออกไปเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ประชาชน เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและศักยภาพการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม จากกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจ เพื่อผลลัพธ์ที่เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ในด้านเกษตรกรรมของตนเองและส่งเสริมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับฝ่ายวิชาการโดยเกษตรกรเป็นนักวิจัยร่วม

ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา

เป็นยุทธศาสตร์ที่จะเป็นพื้นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน หากปราศจากเทคโนโลยีที่เหมาะสมแล้ว ประสิทธิภาพและคุณภาพของการผลิตสินค้าย่อมด้อยกว่าของประเทศอื่น ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจังดังนี้

1. สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต โดยสนับสนุนให้ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังไม่ได้รับความสนใจมาก่อน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
2. สนับสนุนและคุ้มครองงานวิจัย ตลอดจนดูแลความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นต้นทุนในการกระจายการผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง
3. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐในเรื่องงานวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมวิจัยกับภาครัฐ และควรทบทวนในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยด้วย
4. การพัฒนาบุคลากร ยังคงถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

4. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

วัตถุประสงค์หลักในการจัดยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

1. เพื่อให้เกิดการบูรณาการแนวคิดในการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงและจังหวัด รวมทั้งหน้าที่ของหน่วยงานและความต้องการของพื้นที่ในภาคต่างๆ

2. เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (ผู้กำหนดนโยบาย ผู้สนับสนุน ผู้ทำวิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัย) ในภาคต่างๆ ได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์การวิจัย และแผนปฏิบัติงานวิจัยร่วมกัน

3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในภาคต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกัน

วิสัยทัศน์ด้านการวิจัยของชาติ

“สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างมีส่วนร่วม ให้เป็นรากฐานเพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน”

พันธกิจด้านการวิจัยของชาติ

“พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการทำวิจัยและสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนา โดยใช้ทรัพยากร และเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม”

จุดเน้นด้านการวิจัย

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับนี้ มีกรอบแนวคิดบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมุ่งให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติไว้ 5 ยุทธศาสตร์ คือ

1. การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

- 1) การวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง และการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันและการพึ่งพาตนเองของสินค้าเกษตรและประมง
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน
- 3) การวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพและพลังงานทางเลือกอื่น
- 6) การวิจัยเพื่อยกระดับประสิทธิภาพและมาตรฐานการให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่มีคุณภาพ
- 7) การวิจัยเพื่อการเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8) การวิจัยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2. การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม

- 1) การวิจัยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ ตลอดจนการพัฒนาาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น
- 2) การวิจัยเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ที่หลากหลาย
- 3) การวิจัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค
- 4) การวิจัยเพื่อการพัฒนาและการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร
- 5) การวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพทางการกีฬา
- 6) การวิจัยเพื่อการพัฒนาขีดสมรรถนะและศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
- 7) การวิจัยเพื่อการจัดการปัญหายาเสพติด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหาผู้มีอิทธิพล
- 8) การวิจัยเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม
- 9) การวิจัยเพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงและบูรณาการการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศ

3. การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์ ทางสังคมศาสตร์ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในวิทยาการต่างๆ
- 2) การวิจัยเพื่อการสร้างศักยภาพและความสามารถของทรัพยากรบุคคลในวิทยาการต่างๆ

4. การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- 2) การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูบำรุงดิน รวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการน้ำของประเทศ
- 4) การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติจากธรรมชาติ

5. การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพย์สิน และภูมิปัญญาของประเทศ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพย์สิน และภูมิปัญญาของประเทศ และจากต่างประเทศ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
- 2) การวิจัยเพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลเพื่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ด้านการวิจัยของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

5. แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551

นโยบายการศึกษาของรัฐบาล

1. เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา

2. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้กว้างขวาง ทั่วถึง มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ/ ประเภท

3. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
4. กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และท้องถิ่น
6. พัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ยุทธศาสตร์

1. สร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม วัฒนธรรม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับ โดยเชื่อมโยงความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคม

2. สร้างโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. เร่งปรับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

4. สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศ

5. เร่งผลักดันการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการและสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

7. จัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมให้เกิดสันติสุข

จุดเน้นด้านการวิจัย

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี จัดการองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาท้องถิ่น และการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
 - 2) จัดให้มีโครงการส่งเสริมวิจัย พัฒนาและสร้างองค์ความรู้ด้านการศึกษา เช่น
 - โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษา
 - โครงการวิจัยและพัฒนานโยบายด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
- ประเทศ
- โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล
 - โครงการจัดการองค์ความรู้ในการสร้างผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต
 - โครงการเครือข่ายหน่วยจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - โครงการวิจัยและนวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - โครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ
 - โครงการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- โครงการปรับเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัย
 - โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการอาชีวศึกษา
 - โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา
 - โครงการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 - โครงการวิจัยเพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- โครงการวิจัยและพัฒนาการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษา
 - โครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทางเลือก
 - โครงการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
 - ฯลฯ

6. ประมวลสาระจากเอกสารของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนด้านการศึกษา (UNESCO: International Institute for Educational Planning: IIEP, 2000)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รวบรวมองค์ความรู้จากเอกสารของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนด้านการศึกษา โดยได้นำมาจัดทำบทคัดย่อ นำเสนอตามประเด็นนโยบาย การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา 12 กลุ่ม ได้แก่ การพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรและการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษา ความเสมอภาคในโอกาสทาง

การศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา การอุดมศึกษา การศึกษาเอกชน การศึกษากับการอาชีพ ทรัพยากร การตรวจ ติดตามและประเมินผล และการวางแผนการศึกษา รวมทั้งสิ้น 40 เล่ม มีประเด็นเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 1.1 การศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน สิ่งที่ต้องการและโอกาส
Early Childhood Education: Need and Opportunity

2. หลักสูตรและการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตรแห่งชาติและหลักสูตรสถานศึกษา
National and School-based Curriculum Development
- 2.2 การสอบไล่ระดับชาติ: การวางแผน กระบวนการและการรายงานผล
National Examinations: Design, Procedures and Reporting
- 2.3 การใช้การประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
Using Assessment to Improve the Quality of Education
- 2.4 ผลกระทบจากการกวดวิชา
Adverse Effects of Private Supplementary Tutoring

3. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 3.1 การพัฒนาวิชาชีพครู
Teacher Professional Development
- 3.2 การฝึกอบรมครูให้ทำงานในโรงเรียนที่มีภาวะยากลำบากในการสอน
Training Teacher to Work in Schools Considered Difficult
- 3.3 การเพิ่มประสิทธิภาพครู
Increasing Teacher Effectiveness
- 3.4 ปัญหาและการฝึกหัดครูวิทยาศาสตร์
Issues in Science Teacher Education
- 3.5 การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการบริหารครู
Developing a Database for Teacher Management
- 3.6 ครูใหญ่: กลไกสำคัญในการปรับปรุงการศึกษา
School Principals: Core Actors in Educational Improvement

4. ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

- 4.1 ยุทธศาสตร์การศึกษา ทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาส
Alternative Education Strategies for Disadvantaged Groups
- 4.2 ความไม่เสมอภาคทางสังคมในโรงเรียนและนโยบายการศึกษา
Social Inequality at School and Educational Policies

5. การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี

5.1 ICT ด้านการศึกษารอบโลก: แนวโน้ม ปัญหา และอนาคต

ICT in Education around the World: Trends, Problems and Prospects

5.2 ยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อการเรียนรู้โดยใช้ E-learning สำหรับการศึกษาหลังมัธยมศึกษาและการฝึกอบรม

National Strategies for E-learning in Post-secondary Education and Training

5.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการปรับปรุงโรงเรียน: การมองภาพรวมระดับสากล

Adapting Technology for School Improvement: A Global Perspective

6. การปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา

6.1 คุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาในบริบทการพัฒหน้าที่แตกต่าง

The Quality of Primary Schools in Different Development Context

6.2 การปรับปรุงประสิทธิผลของโรงเรียน

Improving School Effectiveness

6.3 การปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียน: ประสบการณ์ของเอเชีย

Improving School Efficiency: The Asian Experience

6.4 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

School-based Management

7. การอุดมศึกษา

7.1 นวัตกรรมการจัดการในมหาวิทยาลัย

Innovations in University Management

7.2 การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมในประเทศแถบเอเชียตะวันออก

The Management of University-Industry Partnerships in Eastern Asia

7.3 การจัดการความเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม

Management of University-Industry Linkages

7.4 การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม

Management of University-Industry Relations, A Study of Institutional Practices from 12 Different Countries

7.5 กระบวนการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม

The Management of University-Industry Relations Five Institutional Case Study from Study from Africa, Europe, Latin America and The Pacific Region

8. การศึกษาเอกชน

8.1 การแปรรูปให้เอกชนจัดการศึกษา: สาเหตุ ผลที่ตามมา และข้อแนะนำในการวางแผน

Education Privatization: Causes, Consequences and Planning Implications

9. การศึกษากับการอาชีพ

9.1 การส่งต่อเยาวชนจากโรงเรียนไปสู่การทำงาน: ปัญหาและนโยบาย

The Transition of Youth from School to Work: Issues and Policies

9.2 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกัน
ประสบการณ์จาก แอฟริกา เอเชีย และยุโรปตะวันออก

Getting the Stakeholders Involved: Partnership at Work in Three Countries from Africa, Asia and Eastern Europe

10. ทรัพยากร

10.1 การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาบนพื้นฐานของความจำเป็นโดยใช้
หลักสูตรคำนวณงบประมาณให้แก่โรงเรียน

Needs-Based Resource Allocation in Education: Via Formula Funding of Schools

10.2 นโยบายทางเลือกสำหรับแผนเงินกู้สำหรับนักศึกษา: ประสบการณ์จาก 5
ประเทศในเอเชีย

Policy Options for Student Loans Schemes: Lessons from Five Asia Case Studies

11. การตรวจ ติดตาม และประเมินผล

11.1 การทำให้การตรวจโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Making School Inspection Visits More Effective

11.2 การประเมินโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ

School Evaluation for Quality Improvement

11.3 การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

Monitoring Educational Achievement

11.4 การประเมินผลการอุดมศึกษา

Evaluating Higher Education

12. การวางแผนการศึกษา

12.1 ความท้าทายทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21: วิสัยทัศน์ด้านคุณภาพ

Educational Challenges of the 21st Century: The Vision of Quality

- 12.2 การปฏิรูปการศึกษาและกระแสโลกาภิวัตน์: สิ่งที่ผู้วางแผนการศึกษาต้องรู้
Globalization and Educational Reform: What Planners Need to Know
- 12.3 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์: วิธีการ ประสบการณ์ และการปฏิบัติ
Planning Human Resources: Methods, Experiences and Practices
- 12.4 การวางแผนเพื่อความหลากหลาย: การศึกษาในสังคมที่หลากหลายทาง
เชื้อชาติและวัฒนธรรม
Planning for Diversity: Education in Multi-ethnic and Multicultural
Societies
- 12.5 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา: สิ่งที่ผู้วางแผนการศึกษาต้องรู้
Physical Facilities for Education: What Planners Need to Know
- 12.6 วิทยาศาสตร์ศึกษากับการพัฒนา
Science Education and Development

ผลจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้น พบว่านโยบาย แผนพัฒนา และยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและวิจัยทั้ง 6 แผน มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน โดยจุดเน้นร่วมของทุกแผนเป็นจุดเน้นด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ และการวิจัยเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์องค์ความรู้ ผลการวิเคราะห์จุดเน้นทางด้านการวิจัยจากนโยบาย แผนพัฒนา และยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการศึกษา ได้ข้อสรุปเป็นจุดเน้นร่วมด้านการวิจัยที่สำคัญได้รวม 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ 2) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ 3) การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ 5) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย และ 6) การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รายละเอียดการสังเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยจากนโยบาย/ แผนงานระดับชาติ แสดงดังตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2 การสังเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยจากนโยบาย/ แผนงานระดับชาติ

จุดเน้นด้านการวิจัย	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)	ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559	แผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551	UNESCO
การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	✓		✓	✓	✓	✓
การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอน	✓		✓	✓		
การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	✓		✓		✓	
การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย			✓	✓	✓	
การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	✓			✓	✓	✓
การวิจัยเพื่อการจัดการองค์ความรู้	✓				✓	
การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้		✓		✓		

จุดเน้นด้านการวิจัย	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)	ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559	แผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปิงปประมาณ พ.ศ. 2550-2551	UNESCO
การวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคง	✓				✓	
การวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	✓		✓			
การกำหนดกลไกเชิงนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาที่เข้มแข็ง			✓	✓		
การส่งเสริมการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม			✓	✓		
การส่งเสริมการวิจัยด้านพลศึกษา นันทนาการ และการกีฬา			✓	✓		
การพัฒนาองค์การวิจัยในระยะยาว เชื่อมต่องานวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน		✓	✓			✓
การปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐในเรื่องงานวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมวิจัยกับภาครัฐ		✓	✓			✓
การวิจัยเพื่อการสร้างศักยภาพและความสามารถ เพื่อการพัฒนาสังคม			✓		✓	

จุดเน้นด้านการวิจัย	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)	ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559	แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปิงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551	UNESCO
การวิจัยแบบมีส่วนร่วม/ มีการใช้เครือข่ายวิจัย			✓		✓	
การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและบูรณาการ การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในประเทศ			✓		✓	
การวิจัยเพื่อพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				✓		
การวิจัยที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม		✓				
การวิจัยและพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน	✓					
การวิจัยเพื่อพัฒนาธรรมาภิบาลในการบริหาร ประเทศ	✓					
การวิจัยและพัฒนาเป็นสาระในหลักสูตรการเรียนรู้				✓		
การวิจัยที่เกิดผลเชิงรูปธรรม สามารถประเมินผลได้ มีผลกระทบต่อประชาชนอย่างชัดเจน		✓				
วิจัยเน้นกลุ่มกิจกรรม (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (linkage)		✓				
การวิจัยคู่แข่งในต่างประเทศ		✓				

จุดเน้นด้านการวิจัย	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554)	ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559	แผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551	UNESCO
การวิจัยในหัวข้อประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่เป็นภัยคุกคาม		✓				
การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ (policy driven)		✓				
การวิจัยเพื่อการสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ			✓			
การวิจัยเพื่อการสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิชาการและทรัพยากรบุคคล			✓			✓
การวิจัยเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			✓			
การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม			✓			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งเอกสารงานวิจัยภายในประเทศและแหล่งข้อมูลในต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อสร้างกรอบแนวคิดและกำหนดประเด็นโจทย์วิจัยทางการศึกษา ดังนี้

เอกสารสำคัญที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เอกสารภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง "การกำหนดโจทย์วิจัยทางการศึกษา" ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2546 เรื่อง "โจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ: แผนงานวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการ" โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พทุทธิศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2547) เป็นการกำหนดโจทย์วิจัยทางการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อกำหนดโจทย์วิจัยที่ตอบสนองนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549) และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศ และเพื่อเผยแพร่และชี้แจงโจทย์วิจัยทางการศึกษาให้เป็นที่รับทราบทั่วกัน และกำหนดกลุ่มสถาบัน/หน่วยงาน/องค์กรที่สนใจจะทำวิจัยตามโจทย์วิจัยที่กำหนด โดยกำหนดให้มีการดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะกำหนดโจทย์วิจัยทางการศึกษา และระยะการเผยแพร่และสำรวจกลุ่มผู้สนใจที่จะทำวิจัยภายใต้กรอบของโจทย์วิจัยที่กำหนด ทั้งนี้ ในระยะแรกได้ใช้วิธีการวิจัย 5 วิธี ได้แก่ การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมระดมความคิดเห็นนักวิจัยและนักวิชาการกลุ่มย่อย การประชุมระดมความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมระดมความคิดเห็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัย ส่วนในระยะที่สองได้ใช้วิธีการประชุมเผยแพร่โจทย์วิจัย และการสำรวจกลุ่มผู้สนใจที่จะทำวิจัย

สำหรับแนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดในการกำหนดโจทย์วิจัยทางการศึกษานี้ พิจารณาจากยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548 ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2547 และยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548-2550) ผลจากการวิจัยพบว่า โจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยบูรณาการ 5 กลุ่ม ที่สามารถพัฒนาการศึกษาใน 5 ทิศทาง คือ 1) การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ 2) การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ 3) การพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต 4) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก และ 5) การเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ ซึ่งแผนงานวิจัยบูรณาการทั้ง 5 กลุ่ม นี้ประกอบด้วยแผนงานวิจัย 18 แผนงาน และสามารถนำมากำหนดโครงการวิจัยได้ 227 โครงการ และคำถามวิจัย 814 คำถาม

เพ็ญณี แนนรอก และคณะ (2547) ได้ศึกษาวิจัยโดยทำการสังเคราะห์งานวิจัยและวิเคราะห์ทิศทางการวิจัยในอนาคต วัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวมี 3 ประการคือ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการวิจัยทางการศึกษาที่มีสาระครอบคลุมตามหมวดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศทางการวิจัยการศึกษาในประเทศไทยในอนาคต และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับประเด็นด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยใช้ข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2546 จำนวนรวม 1,903 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต 87 เรื่อง วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต 1,431 เรื่อง งานวิจัยส่วนบุคคล 345 เรื่อง และงานวิจัยสถาบัน 40 เรื่อง จากสถาบัน 12 แห่ง (มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วิทยาลัยสาธาณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลักในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงบรรยาย (qualitative synthesis)

จากงานวิจัยดังกล่าว นักวิจัยได้จำแนกสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็น 12 ประเด็นหลัก คือ 1) ความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษา 2) สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 3) ระบบการศึกษา 4) แนวทางการจัดการศึกษา 5) หลักสูตรและการสอน 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) มาตรฐานและการประกันคุณภาพ 8) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 9) ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา 10) เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 11) ผู้เรียน และ 12) การปฏิรูปการศึกษา จากการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยพบว่า ปริมาณงานวิจัยกลุ่มใหญ่ที่สุดเป็นการวิจัยในประเด็นแนวทางการจัดการศึกษา และ/หรือ การพัฒนาการเรียนการสอน มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ 631 เรื่อง (ร้อยละ 33.16) รองลงมาคือสาระเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 262 เรื่อง (ร้อยละ 13.77) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน 200 เรื่อง (ร้อยละ 10.51) งานวิจัยเกี่ยวกับครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการบริหารและการจัดการมีจำนวนงานที่นำมาสังเคราะห์ใกล้เคียงกันคือ 170 และ 168 เรื่อง (ร้อยละ 8.93 และ 8.83) ตามลำดับงานวิจัยที่มีปริมาณน้อยที่สุดคือสาระทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา จำนวน 17 เรื่อง (ร้อยละ 0.89) รองลงมาคือ ความมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษามีงานวิจัย 25 เรื่อง (ร้อยละ 1.31)

เมื่อจำแนกตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ได้ข้อสรุปงานวิจัย 9 หมวด ได้แก่ หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษา หมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา หมวดที่ 3 ระบบการศึกษา หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา หมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ หมวดที่ 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา และหมวดที่ 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไรก็ตามในประเด็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ 80 เรื่อง เป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า มีความพร้อม

ทุกด้าน การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติกรณีนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังรับนักเรียนได้ต่ำกว่าเป้า คุณภาพของผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับพอใช้ การบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียน ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าว ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพบว่า อาจารย์มีความรู้ด้านเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประสานงานกับชุมชนในระดับปานกลาง และการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการดำเนินโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความพร้อมทุกด้านแต่มีปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรมีภาระมาก และขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการศึกษาคูณลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กปัญญาเลิศในระดับประถมศึกษา มีการพัฒนากิจกรรมที่พัฒนาชาวน์อารมณ์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และทดลองใช้รูปแบบและวิธีสอนต่างๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิด ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

สำหรับทิศทางการวิจัยในอนาคตจากงานวิจัยของเพ็ญณี แร่อท ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ทิศทางการวิจัยในอนาคตสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศมีแนวโน้มว่าจะเป็นงานวิจัยในลักษณะบูรณาการหรืองานวิจัยที่ร่วมมือดำเนินการจากสาขาวิชาต่างๆ 2) ในระดับสถาบันการศึกษา งานวิจัยในระดับมหบัณฑิตและคชฎบัณฑิต ควรจะดำเนินการตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พร้อมทั้งได้เสนอว่า ประเด็นงานวิจัยควรตอบสนองกับงานวิจัยที่ขาดหรืองานวิจัยที่ยังไม่ได้สะท้อนองค์ความรู้เพียงพอ เช่น การวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับปริมาณภาระงานของครู การบริหารงบประมาณในการพัฒนาครู การศึกษา/พัฒนารูปแบบ/ การบริหารเครือข่ายการพัฒนาครู การพัฒนาระบบวิจัยและการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา เป็นต้น

นอกจากงานวิจัยในประเทศ ยังมีการสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางวิชาการเพื่อฉายภาพอนาคตแนวโน้มทิศทางการวิจัยวิชาการที่ควรจะเป็นของต่างประเทศ งานวิจัยดังกล่าวเสนอแนะแนวทางการพัฒนางานวิจัยไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ งานวิจัยขององค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นประเทศในภาคพื้นยุโรป อเมริกา และออสเตรเลียรวม 30 ประเทศ Vincent-Lancrin (2006) นักวิจัยในโครงการ ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางวิชาการ โดยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลงานวิจัยและพัฒนาของ OECD อันประกอบด้วยฐานข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษา ฐานข้อมูลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฐานข้อมูลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่ยังไม่ได้มีการตีพิมพ์ในฐานข้อมูลของ OECD ผลการสังเคราะห์พบว่า งานวิจัยของทั้ง 3 สาขา ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยพัฒนา (research and development: R&D) โดยพบว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อัตราการเติบโตของการวิจัยและพัฒนาที่สูงมาก เห็นได้จากการใช้งบประมาณถึงร้อยละ 80 ของงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาของ OECD ทั้งหมด งานวิจัยส่วนใหญ่ของประเทศในกลุ่ม OECD ใช้

งบประมาณในการดำเนินการวิจัยในภาคธุรกิจและองค์กรเอกชน ประมาณร้อยละ 68 รองลงมา เป็นงบประมาณวิจัยที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาประมาณร้อยละ 17 นอกจากนั้นเป็นการสนับสนุน งบประมาณวิจัยแก่ภาครัฐและหน่วยงานเอกชนอื่นๆ ประมาณร้อยละ 12 และ 3 ตามลำดับ (ข้อมูลปีค.ศ.2003) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการจัดสรรงบประมาณด้านวิจัยพัฒนาที่เพิ่มขึ้น ในทุกองค์กร โดยเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ในขณะที่การผลิตงานวิจัยบริสุทธิ์เพื่อ สร้างองค์ความรู้ยังคงพบมากในสถาบันอุดมศึกษา (ร้อยละ 54) และงานวิจัยของภาครัฐ (ร้อยละ 28) งานวิจัยทางวิชาการของ OECD ในอดีตที่นำมาสังเคราะห์ยังสะท้อนให้เห็นถึง กระบวนการวิจัยที่มีการใช้กลไกการร่วมมือร่วมพลังระหว่างประเทศมากขึ้น (international collaborative) โดยส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือกันทำวิจัยและพัฒนาในโครงการต่างๆ นอกจากนั้น ยังพบว่างานวิจัยในระดับชุมชนก็มีส่วนช่วยในการเพิ่มปริมาณงานวิจัยทางวิชาการที่มีการ ร่วมมือร่วมพลังให้มากขึ้น อีกทั้งเป็นงานวิจัยที่มุ่งสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับ ความต้องการขององค์กรภาครัฐและพันธะสัญญากับภาคเอกชนหรือสังคมซึ่งเป็นหน่วยงานให้ทุนอีก ด้วย

ผลการวิเคราะห์ภาพอนาคตทิศทางและแนวโน้มการวิจัยทางวิชาการจากรายงานระบุถึง ภาพอนาคต 4 ประการคือ ประการที่ 1 การวิจัยทางวิชาการจะเป็นการวิจัยที่มีการร่วมมือร่วม พลังอย่างเปิดกว้างมากขึ้น (open collaboration) การร่วมมือร่วมพลังของสถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และกลุ่มบุคคลจะเกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นโดยอาศัย เทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย ภาพอนาคตประการที่ 2 ได้แก่ การสนับสนุน งบประมาณและสิทธิประโยชน์ในระดับชาติสำหรับการดำเนินการวิจัย (national interest promotion) กล่าวคือ ประเทศต่างๆ จะให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เชิง วิชาการโดยผูกโยงการวิจัยกับพันธกิจของชาติและต้องเร่งผลักดันให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยลงรากลึกไปสู่ชุมชน และมีการเชื่อมโยงกับผู้กำหนดนโยบายมากขึ้น ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณและการส่งเสริม การวิจัยแบบร่วมมือร่วมพลังระดับนานาชาติ ภาพอนาคตด้านประการที่ 3 ได้แก่ การพัฒนาสู่ ตลาดการวิจัยระดับนานาชาติ (international research marketplace) สถาบันอุดมศึกษาจะอยู่ใน ฐานะผู้ผลิตที่สร้างสรรค์ผลงานวิจัยและให้บริการต่อหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคธุรกิจ และ องค์กรต่างๆ ในสังคม ในลักษณะของการผลิตและส่งออกความรู้จากการวิจัยในตลาดระดับ นานาชาติ ในอนาคตมีความเป็นไปได้ว่าจะมีการทำข้อตกลงด้านการค้าและบริการระหว่าง ประเทศ (GATS) ด้านวิจัยและการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ภาพอนาคต ประการสุดท้ายเป็นภาพอนาคตในด้านการบริหารจัดการสาธารณะแนวใหม่ (new public management) สถาบันการศึกษาจะมีคลังตัวในการหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยมากขึ้น สถาบันการศึกษาและผู้ให้ทุนจะมีความเชื่อมโยงกันในด้านงบประมาณเพื่อใช้แหล่งทุนร่วมกันใน การสร้างองค์ความรู้และให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณะมากขึ้น ภายใต้การ บริหารจัดการที่เป็นอิสระของสถาบันการศึกษาและองค์กรผู้ผลิตงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นแนวโน้มการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในช่วงปี 2550-2554 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 เพื่อสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์นโยบาย/แผนงาน รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและการวิจัย ให้ได้ประเด็นที่เป็นจุดเน้นสำคัญด้านการวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประการที่ 2 เพื่อศึกษาแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย/แผนงาน และแนวทางพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาของต่างประเทศ และประการสุดท้าย เพื่อสังเคราะห์ประเด็นวิจัยทางการศึกษาที่เป็นแนวโน้มการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 จำแนกตาม 21 สาขาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ด้านการระบุประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เอกสารบทความวิชาการและงานวิจัยทางการศึกษาในต่างประเทศ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในช่วง พ.ศ.2549 – 2550 โดยเนื้อหาสาระของเอกสารบทความวิชาการและงานวิจัยทางการศึกษาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับสอดคล้องกับเครือข่ายสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามมติที่ประชุมคณะบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทยทั้ง 21 สาขา

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยการเลือกอย่างสุ่มจากฐานข้อมูลบทความวิชาการในวารสารต่างประเทศ ที่สืบค้นได้จากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฐานข้อมูลออนไลน์งานวิจัยทางการศึกษาที่สืบค้นได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และบทความวิจัยทางการศึกษาจากเว็บไซต์การประชุม/สัมมนาทางวิชาการที่มีการนำเสนอผลงานวิจัยและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยจากวารสารต่างประเทศและเอกสารการประชุมสัมมนาระดับนานาชาติไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) เป็นงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี (ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ.2549 – 2550) 2) เป็นงานวิจัยที่มีการนำเสนอบทความวิจัย 3) เป็นงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือนำเสนอในการประชุม/สัมมนาทางวิชาการในระดับนานาชาติที่ผ่านการปริทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ (peer review)

ผลจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยทางการศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างสุ่ม ทำให้ได้จำนวนรายงานการวิจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้รวมจำนวน 450 ชื่อเรื่อง เป็นงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2549-2550

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้มาจากการศึกษาเอกสาร รายงานและบทความ งานวิจัยต่างประเทศที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเด็นวิจัยทางการศึกษาโดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามกรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งจำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 กลุ่ม จากนั้นนำเสนอตัวอย่างประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มการวิจัยในอนาคตและประเด็นที่น่าสนใจทำวิจัยต่อไปแยกตามสาขาวิชา 21 สาขา ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังนี้ 1) สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 2) สาขา การศึกษาพิเศษ 3) สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) สาขาการบริหารการศึกษา 5) สาขา การสอนสังคมศึกษา 6) สาขาการศึกษาปฐมวัย 7) สาขาการสอนภาษาต่างประเทศ 8) สาขา พัฒนศึกษา 9) สาขาหลักสูตรและการสอน 10) สาขาการสอนคณิตศาสตร์ 11) สาขาการสอน วิทยาศาสตร์ 12) สาขาการสอนภาษาไทย 13) สาขานาฏดุริยางคศิลป์ 14) สาขาศิลปศึกษา 15) สาขาการสอนพระพุทธศาสนา 16) สาขาการประถมศึกษา 17) สาขาสุขศึกษาและพลศึกษา 18) สาขาการสอนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 19) สาขาการอุดมศึกษา 20) สาขาการอาชีวศึกษาและ เทคนิคศึกษา และ 21) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และสอดคล้องกับ หลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ระดับอุดมศึกษาที่มีการเปิดสอนในหลากหลายสาขาวิชา ผู้วิจัย จึงได้เพิ่มเติมสาขาวิชาที่มีตติสภาคณิตครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ไม่ได้กำหนดไว้ในเครือข่าย สาขาวิชาดังกล่าว แต่เป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา และมีการจัดการเรียน การสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างแพร่หลายอีก 4 สาขา ได้แก่ สาขาวิจัยการศึกษา สาขาสถิติ การศึกษา สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน และสาขานิเทศการศึกษา เข้ามาร่วมในการ สังเคราะห์ด้วย และในการนำเสนอผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัย ผู้วิจัยได้รวมบางสาขาที่มีเนื้อหา สาระสอดคล้องกันไว้ด้วยกัน เพื่อความกระชับของรายงานและเพื่อให้ง่ายต่อผู้อ่านในการศึกษา ภาพรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ใหม่เป็น 16 กลุ่มสาขาวิชา และ นำเสนอผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) สาขาหลักสูตรและการสอน 2) สาขาการศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา 3) สาขาการอุดมศึกษา 4) สาขาการศึกษาพิเศษ และการศึกษานอกระบบโรงเรียน 5) สาขาการสอนคณิตศาสตร์/ การสอนวิทยาศาสตร์ 6) สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ/ การสอนภาษาไทย 7) สาขาการสอนสังคมศึกษา/ การ สอนพระพุทธศาสนา 8) สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 9) สาขาวิชาศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และ ดุริยางคศิลป์ 10) สาขาวิชาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 11) สาขา จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว 12) สาขาวิชานิเทศการศึกษา 13) สาขาการวัดและการ ประเมินผลการศึกษา 14) สาขาวิจัยการศึกษาและสถิติศึกษา 15) สาขาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา และ 16) สาขาบริหารการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาเอกสารด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาเครื่องมือได้แก่ แบบฟอร์มการลงรหัสข้อมูลจากงานวิจัย เพื่อจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ เนื้อหาสาระของงานวิจัย และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการวิจัยทางการศึกษา ตัวอย่างรายการข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น รหัสเอกสารงานวิจัย ชื่องานวิจัย คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้น ความเกี่ยวข้องกับนโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการวิจัยทางการศึกษา และสาระสังเขปของประเด็นวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์ ทั้งนี้ ตัวอย่างแบบฟอร์มการลงรหัสข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในภาคผนวก ข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารนโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของชาติและยุทธศาสตร์การวิจัย บทความวิชาการ และงานวิจัยทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ จำแนกประเภทตามจุดเน้นการวิจัย และสังเคราะห์แนวโน้มประเด็นวิจัยทางการศึกษา โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตแหล่งข้อมูลโดยพิจารณาจากเนื้อหาสาระของงานวิจัย ซึ่งต้องมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสาระในสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 21 สาขา ทั้งนี้จะต้องเป็นงานวิจัยที่ให้สารสนเทศเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสามารถสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. การสืบค้นเอกสารจากฐานข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา คัดเลือกและเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก เป็นการศึกษาและเก็บรวบรวมเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย/แผนพัฒนาทางการศึกษา/ แผนยุทธศาสตร์ของประเทศ/ แผนงานด้านการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ เพื่อกำหนดจุดเน้นของประเด็นการวิจัยทางการศึกษา ทั้งนี้ แนวนโยบาย/ แผนงานดังกล่าวจะต้องเป็นแนวทางที่กำหนดไว้ล่าสุดหรือมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปัจจุบันเป็นต้นไป ผลจากการสืบค้นและวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย/ แผนพัฒนาของประเทศกับการพัฒนาทางการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลจากแผนพัฒนา 6 ฉบับ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ. 2548-2550 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 และแนวนโยบายด้านการศึกษาของ UNESCO ช่วงที่สอง เป็น

การศึกษาและเก็บรวบรวมเอกสาร รายงานการวิจัยทางการศึกษาของต่างประเทศจาก แหล่งข้อมูลสำคัญ 3 แหล่ง ได้แก่ 1) บทความวิจัยจากวารสารวิชาการด้านการศึกษาของ ต่างประเทศที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี นับจากวันที่เก็บรวบรวมข้อมูล และผ่าน การปริทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ ตัวอย่างรายชื่อวารสารที่เป็นแหล่งข้อมูล เช่น Journal of Educational Psychology, Learning and Instruction, Journal of Research in Childhood Education, British Journal of Educational Technology เป็นต้น ทั้งนี้ วารสารดังกล่าวสืบค้นได้ จากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) ฐานข้อมูลออนไลน์งานวิจัยทาง การศึกษา ซึ่งสืบค้นได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น Education Resources Information Center (ERIC), Science Education, Electronic Journal of Foreign Language Teaching 3) ฐานข้อมูลบทความวิจัยจากการประชุม/ สัมมนาทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับในระดับ นานาชาติในช่วงปี พ.ศ.2549-2550 เช่น การประชุมวิชาการ Hawaii Conference Education, American Educational Research Association Annual Meeting, Asia Pacific Educational Research Association International Conference, และ American Evaluation Association Conference เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีหลักในการวิเคราะห์ คือ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและ สาระที่ได้จากรายงานการวิจัย 2) การวางกรอบในการจำแนกและจัดหมวดหมู่ประเด็นการวิจัย ทางการศึกษา โดยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยสรุปสาระที่ได้จากการวิเคราะห์นโยบาย/ แผนพัฒนา การศึกษา/ ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย เพื่อนำมากำหนดกรอบทิศทาง/ จุดเน้นของการวิจัยที่เป็น ข้อสรุปร่วมของแผนงานต่างๆ 3) การวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประเด็นสำคัญจากรายงานการวิจัย โดยอาศัยคำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นและสาระจากบทคัดย่อ 4) การจัดหมวดหมู่และการหาข้อสรุป ผู้วิจัยนำประเด็นวิจัยที่สังเคราะห์ได้มาจำแนกตามสาขาวิชาทางครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ และจัด หมวดหมู่ให้สอดคล้องกับจุดเน้นด้านการวิจัยแต่ละด้าน เพื่อสรุปเป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัย ทางการศึกษาในอนาคต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยทางการศึกษา

การรวบรวมประเด็นวิจัยทางครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในช่วงปี 2550-2554 โดยผู้วิจัยใช้แหล่งข้อมูลงานวิจัยจากบทความในวารสารสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และประเด็นวิจัยจากการประชุมทางวิชาการด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของต่างประเทศมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ โดยจำแนกตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 6 แผนงาน/ ยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นผลจากการสังเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 แผนการศึกษาชาติ นโยบายด้านการวิจัยของชาติ ยุทธศาสตร์การวิจัยทางการศึกษา และแผนงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ผลการสังเคราะห์แผนพัฒนา/ ยุทธศาสตร์ดังรายละเอียดในบทที่ 2 ให้ข้อค้นพบซึ่งเป็นจุดเน้นด้านการวิจัยที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ตลอดจนการวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นในการจำแนกกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยจึงใช้จุดเน้นด้านการวิจัยทั้ง 6 ด้านเป็นกรอบในการจัดหมวดหมู่และสรุปเป็นประเด็นการวิจัยตามจุดเน้นแต่ละด้าน ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์พบว่า บทความและรายงานวิจัยของต่างประเทศในบางสาขาวิชาไม่สามารถสังเคราะห์ประเด็นวิจัยที่จัดอยู่ในจุดเน้นด้านการวิจัยด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน แต่สามารถสังเคราะห์ผลได้ครอบคลุมจุดเน้นการวิจัยหลากหลายด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอเป็นจุดเน้นการวิจัยด้านที่ 7 คือการวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน การนำเสนอผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยจะนำเสนอแยกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการจำแนกประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ และตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยจำแนกตามสาขาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 17 สาขา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการจำแนกประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

จากการวิเคราะห์เอกสาร บทความ และรายงานวิจัยทางการศึกษา จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัยที่สำคัญ 6 ประการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเสนอประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ได้รวมทั้งสิ้น 416 ประเด็น โดยเป็นจุดเน้นด้านการวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอนมากที่สุด จำนวน 121 ประเด็น (ร้อยละ 29.09) รองลงมาเป็นกลุ่มงานวิจัยที่มีจุดเน้นด้านการวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้และงานวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน จำนวน

78 ประเด็น และ 73 ประเด็น ตามลำดับ (ร้อยละ 18.75 และ 17.55 ตามลำดับ) สำหรับจุดเน้นด้านการวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย มีประเด็นวิจัยที่นำเสนอน้อยที่สุด จำนวน 22 ประเด็น (ร้อยละ 5.29) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1 และภาพ 2

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

จุดเน้นด้านการวิจัย	จำนวนประเด็นวิจัย	ร้อยละ
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	53	12.74
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	78	18.75
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	121	29.09
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	33	7.93
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	22	5.29
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	36	8.65
7. การวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน	73	17.55
รวม	416	100.00

ภาพ 2 ร้อยละของประเด็นการวิจัยตามกรอบแผนงาน/ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยจำแนกตามสาขาของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์

สำหรับในตอนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้าน ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์พบว่า บทความและรายงานของต่างประเทศในบางสาขาวิชาไม่สามารถสังเคราะห์ประเด็นวิจัยที่จัดอยู่ในจุดเน้นด้านการวิจัยด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน แต่สามารถสังเคราะห์ผลได้ครอบคลุมจุดเน้นการวิจัยหลากหลายด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอเป็นจุดเน้นการวิจัยด้านที่ 7 คือ การวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้าน โดยจำแนกตามสาขาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาขาหลักสูตรและการสอน

ผลการสังเคราะห์ทิศทางการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร วารสารวิชาการ และประเด็นที่ได้นำเสนอในการประชุมวิชาการนานาชาติในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา พบว่าส่วนใหญ่มีสาระแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นที่ 1 การปฏิรูปหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา ประเด็นที่ 2 การศึกษาความต้องการใช้หลักสูตร การศึกษาและประยุกต์ใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในชั้นเรียน ประเด็นที่ 3 การศึกษาผลจากการนำหลักสูตรไปใช้/ การประเมินคุณภาพหลักสูตร การพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยประเด็นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา (quality and equality) การปฏิรูปหลักสูตร (curriculum reform) การศึกษาเพื่อการอ่านออกเขียนได้ (literacy education) ประเด็นที่ 4 ความเป็นผู้นำของนักพัฒนาหลักสูตร (curriculum-leadership) ประเด็นที่ 5 การปฏิรูปหลักสูตรกับการเสริมสร้างประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงของสังคมการเมืองชนชั้นนำของประเทศกับการปฏิรูปหลักสูตร ประเด็นที่ 6 การปฏิรูปหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ประเด็นที่ 7 การพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร (curriculum scholarship) และการพัฒนาสมรรถนะครู และประเด็นที่ 8 ทฤษฎีหลักสูตรและการนำไปปฏิบัติ

สำหรับการวิจัยด้านการเรียนการสอน ทิศทางการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาและพัฒนานวัตกรรมวิธีสอนใหม่ๆ การพัฒนาการเรียนรู้อิงครู/ การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และสังคมในการ

จัดการเรียนการสอน โดยประเด็นการวิจัยที่ปรากฏในเอกสารที่นำมาสังเคราะห์ได้ให้ความสนใจกับแนวคิดต่อไปนี้ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพครู เช่น การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู (teacher training) ชุมชนครูนักปฏิบัติ (community of practices) การทำงานร่วมกันเป็นทีม (group project work) ประเด็นที่ 2 การพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยวิธีการพัฒนาทั้งโรงเรียน (whole school approach) การศึกษาเพื่อปวงชน (education for all) การบริหารชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (multicultural classroom) ประเด็นที่ 3 การพัฒนาวิธีสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น การออกแบบการสอนเชิงมโนทัศน์ (conceptual-based teaching) วิธีสอนด้วยการสนทนาแบบร่วมมือร่วมพลัง (collaborative conversation) วิธีสอนแบบสืบเสาะ (inquiry-based approach) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical skill) รวมทั้งการจัดการความรู้ด้านวิธีการสอน ความหลากหลายของผู้เรียน การศึกษาทักษะวิธีการเรียนรู้ที่ได้ผลของเด็ก และประเด็นที่ 4 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยการทดสอบ (test-driven climate) บรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตาราง 4 ประเด็นวิจัยสาขาหลักสูตรและการสอนจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2) การศึกษาความต้องการหลักสูตร 2 ภาษาสำหรับการศึกษาระดับ การศึกษาแต่ละระดับ 3) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	4) การพัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อลดอัตราการออกกลางคันของเด็กชั้นมัธยมศึกษา 5) การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 6) การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของครู 7) การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับการวินิจฉัยเด็กออทิสติก 8) การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะการคิดยืดหยุ่นอย่างสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 9) การศึกษาเชิงเปรียบเทียบการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของสถาบันการศึกษาที่เป็นแบบอย่างการปฏิบัติที่ดี

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>(best practice)</p> <p>10) การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้สองภาษา</p> <p>11) การพัฒนารูปแบบการฝึกการสะท้อนความคิดของครูเกี่ยวกับโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาตนเองของครู</p> <p>12) การวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการโดยเน้นการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา (problem-centered)</p> <p>13) การวิจัยและพัฒนาวิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก</p>
<p>3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน</p>	<p>14) การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรโดยบูรณาการหลักสูตรกับการประเมิน</p> <p>15) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้</p> <p>16) การศึกษาปัญหาอุปสรรคของครูในการนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียนที่มีบริบทต่างกัน</p> <p>17) การศึกษาแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนที่มีหลายวัฒนธรรม (multicultural) และการประยุกต์ใช้หลักสูตรข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural)</p> <p>18) การศึกษาบทบาทของครูในการนำหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเสมอภาคทางสังคม</p> <p>19) การศึกษาอิทธิพลของการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาเจตคติด้านบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>20) การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน</p> <p>21) การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาของครูในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม</p> <p>22) การประยุกต์ใช้วิธีการสนทนาเชิงวิพากษ์ (critical conversation) ในการพัฒนาทักษะของผู้เรียน</p> <p>23) การประยุกต์ใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะ (inquiry-based approach) ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน</p> <p>24) การศึกษาอิทธิพลของการใช้คำถามเชิงลึก (deep-</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>level reasoning questions) ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>25) การศึกษาผลกระทบของการเรียนรู้ของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน</p> <p>26) การศึกษารูปแบบการสอน การเรียนรู้ของครู และการเรียนวิธีสอนของครูโดยใช้การสนทนาแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative conversation)</p> <p>27) การศึกษารูปแบบการถ่ายโอนความรู้จากครูสู่นักเรียน จากนักเรียนสู่ครู และระหว่างนักเรียน</p> <p>28) การศึกษาอิทธิพลของการฝึกปฏิบัติซ้ำและความยากของเนื้อหาบทเรียนที่มีต่อความสามารถในการระลึกเนื้อหาได้ของนักเรียน</p> <p>29) การสร้างแรงจูงใจแก่เด็กด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยการทดสอบ</p> <p>30) การศึกษายุทธวิธีของครูในการกระตุ้นและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาด้วยการกำกับตนเองของนักเรียน</p>
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	<p>31) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็ก</p> <p>32) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>33) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีสุนทรียะ</p>
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	<p>34) การศึกษาผลกระทบของการใช้หลักสูตรท้องถิ่น</p> <p>35) การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูพิเศษในสังคมชนบท</p> <p>36) การศึกษาการสนับสนุนของเขตพื้นที่และชุมชนต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน</p> <p>37) การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีแก่เด็กต่อการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>38) รูปแบบการส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะวิชาชีพครูโดยอาศัยชุมชนครูนักปฏิบัติ</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	(community of practices)
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	39) การศึกษาการเลือกโปรแกรมทางการศึกษาให้บุตรหลานของผู้ปกครอง 40) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักเรียนและชุมชนเกี่ยวกับหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์

สาขาการศึกษาปฐมวัย/ สาขาประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยในสาขาการศึกษาปฐมวัยและสาขาประถมศึกษา สามารถจำแนกทิศทางการวิจัยได้เป็นประเด็นต่างๆ จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้านดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การพัฒนารูปแบบการสอน/ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย/ เด็กในช่วงชั้นประถมศึกษา **ประเด็นที่ 2** การศึกษาผลกระทบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อนักเรียนและครูระดับปฐมวัย/ ประถมศึกษา **ประเด็นที่ 3** การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและทักษะในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย/ เด็กในช่วงชั้นประถมศึกษา **ประเด็นที่ 4** การพัฒนา/ ประยุกต์ใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย/ ประถมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา **ประเด็นที่ 5** การพัฒนาหลักสูตรผลิตครูวิชาชีพระดับปฐมวัยและประถมศึกษา **ประเด็นที่ 6** การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งในระบบโรงเรียนและนอกชั้นเรียน **ประเด็นที่ 7** ความเสมอภาคในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย/ ประถมศึกษา **ประเด็นที่ 8** การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย/ ประถมศึกษาโดยใช้กลไกการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และ**ประเด็นที่ 9** การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กเล็กที่มีความบกพร่อง

ตาราง 5 ประเด็นวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยและสาขาประถมศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การพัฒนาโมเดลการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความสามารถพิเศษ 2) การบูรณาการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของเด็กชั้นประถมศึกษา 3) ความเสมอภาคทางเพศในการได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา: การวิเคราะห์ความเสมอภาคจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) การพัฒนาการคิดเชิงระบบสำหรับครูปฐมวัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	5) การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อวิเคราะห์ความหลากหลายของนักเรียนอนุบาลต่างเชื้อชาติ 6) อิทธิพลของการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กอนุบาล 7) การศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพเด็กอนุบาล 8) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนแบบสหวิทยาการในชั้นเรียนประถมศึกษา 9) การพัฒนาระบบประเมินความรู้ด้านการอ่านและเขียนของครูประถมศึกษา 10) การวิจัยและพัฒนาการวัดและประเมินระบบบูรณาการ การเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา 11) การพัฒนาโดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอนพร้อมกันหลายชั้นในระดับชั้นประถมศึกษา 12) การศึกษามุมมองของครูเกี่ยวกับการอบรมและการพัฒนาวิชาชีพครูระดับประถมศึกษา
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	13) การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน 14) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กปฐมวัย/ประถมศึกษา ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบ 15) การศึกษาผลกระทบของการสร้างแรงจูงใจโดยใช้ทฤษฎีการเสริมแรงคุณค่า (value reinforcement theory) แก่นักเรียนอนุบาล 16) ความลำเอียงในชั้นเรียนปฐมวัย: การวิเคราะห์ความเสมอภาคจากปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนภาษา 17) การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสมรรถนะภายในตน และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ที่คลาดเคลื่อนของเด็กอนุบาลต่างเชื้อชาติ 18) ผลกระทบของการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อการพัฒนาอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของเด็กปฐมวัย 19) การบูรณาการเทคโนโลยีกับการสอนการอ่านและ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>เขียนระดับประถมศึกษา</p> <p>20) ผลของการใช้หลักสูตรทางเลือกในระดับประถมศึกษาที่มีต่อพัฒนาการในระดับชั้นมัธยมศึกษา</p> <p>21) การวินิจฉัยพฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเริ่มต้นของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1</p> <p>22) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนปฐมวัยของผู้ปกครองในการสะท้อนการปฏิบัติและแรงจูงใจของครู</p> <p>23) การสำรวจความต้องการความรู้ที่จำเป็นของครูสำหรับใช้ในการสอนเด็กปฐมวัย/ ประถมศึกษา: มุมมองของครูผู้สอน</p> <p>24) การเสริมพลังครูปฐมวัย/ ครูประถมศึกษาในการพัฒนาตนเองผ่านกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>25) การศึกษาความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรและพัฒนาการด้านการคิดของเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย</p> <p>26) การรับรู้ของครูปฐมวัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในอาชีพ</p> <p>27) การประเมินคุณภาพของการสอนดนตรีแก่เด็กปฐมวัยต่างเชื้อชาติ</p> <p>28) การศึกษาการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนระดับอนุบาล</p> <p>29) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสื่อการสอนสำหรับครูปฐมวัย</p> <p>30) การศึกษาความพร้อมของครูปฐมวัยในการปรับเปลี่ยนการสอนวิทยาศาสตร์ไปเป็นการสอนแบบสืบสอบ</p> <p>31) การวิเคราะห์ภาระงานของครูประถมศึกษา</p> <p>32) การปฏิรูปการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจทางการศึกษา และการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา</p> <p>33) การพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา</p> <p>34) ผลของโครงการอบรมความเป็นผู้นำแก่ผู้บริหาร</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	โรงเรียนประถมศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	35) การสอนมโนทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีแก่เด็กอนุบาล 36) การศึกษาผลของการรับฟังเสียงสะท้อนของผู้เรียนและการเสริมพลังในชั้นเรียนประชาธิปไตย 37) การฝึกปฏิบัติกระบวนการนำตนเองให้แก่นักเรียนประถมศึกษา
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	38) การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อบูรณาการศาสตร์ด้านศิลปศึกษา และวิทยาศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	39) การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กอนุบาล 40) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูปฐมวัย 41) การใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย 42) การศึกษาความเชื่อ ทักษะการคิด และการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยในสาขาอาชีวศึกษา สามารถจำแนกทิศทางการวิจัยออกเป็น 6 ประเด็น จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้านดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การพัฒนาหรือปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา/ หลักสูตรการฝึกอบรม/ มาตรฐานทางการศึกษา **ประเด็นที่ 2** การพัฒนานวัตกรรม/ เทคโนโลยี/ พัฒนาโมเดล เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน **ประเด็นที่ 3** การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ประเด็นที่ 4** การศึกษาติดตามประสิทธิภาพ/ ผลการปฏิบัติงานจริงของนักศึกษาในสถานประกอบการ **ประเด็นที่ 5** การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้กลไกการรับรองและการประกันคุณภาพ และ**ประเด็นที่ 6** การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรต่างๆ กับสถาบันการศึกษา

ตาราง 6 ประเด็นวิจัยสาขาอาชีวศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและความหวังของครูต่อความผูกพันในองค์กร 2) การพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสายอาชีพของนักศึกษาอาชีวะ 3) การใช้กลไกการประเมินและการให้ผลป้อนกลับในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักศึกษาอาชีวะ 4) การวิเคราะห์ความทันสมัยและกฎเกณฑ์ในนโยบายทางการศึกษาสายอาชีวะที่ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของผู้เรียน 5) การศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้และทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อการสอนของครู 6) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูผู้สอนสายอาชีวะ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	7) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม 8) การพัฒนาโมเดลความสนใจในอาชีพของนักศึกษาสายอาชีวะ 9) การศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่ม

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	10) การพัฒนาวัตกรรมการอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	11) การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการการศึกษาสายอาชีพในยุคดิจิทัลและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 12) ทฤษฎีทางพฤติกรรมและการฝึกอบรม: วิวัฒนาการของการพัฒนาระดับอาชีวะ 13) การปฏิรูปการศึกษาและการฝึกอบรมในสถาบันอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค โดยใช้กลไกการรับรองและระบบประกันคุณภาพ 14) การศึกษาผลกระทบของนโยบายการจัดการศึกษาสายอาชีวะที่มีต่อทักษะและสมรรถนะการทำงานในสถานประกอบการ 15) การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาที่มีการบูรณาการกับความรู้ในกระบวนการปฏิบัติงานจริง
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	16) การศึกษาติดตามการเปลี่ยนแปลงของระดับความรับผิดชอบ ทักษะคิด ประสิทธิภาพการทำงาน ความพึงพอใจในงาน และการเปลี่ยนแปลงของเงินเดือนของบัณฑิตอาชีวศึกษาในช่วงปีแรกของการทำงาน 17) การศึกษาคุณค่าและการสอนจริยศึกษาในสถาบันครอบครัว
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	18) ความเชื่อใจ การมีเป้าหมายร่วมและการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ กับสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 19) การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life long learning) สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 20) การศึกษาความต้องการการสื่อสารในผู้ที่มีความบกพร่องทางจิต

สาขาอุดมศึกษา

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาอุดมศึกษา สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 4 ประเด็น ดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การศึกษาเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ คุณธรรมกับการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น การผลานคุณค่าและคุณธรรมในการสอนระดับมหาวิทยาลัย ความประพฤติที่ไม่ถูกต้อง/ ความไม่ซื่อสัตย์ในทางวิชาการของนักเรียนในคณะและในมหาวิทยาลัย ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการโกงของนักเรียน การเข้าถึงความมีศีลธรรม การอบรมสั่งสอน การมีจิตสำนึก และการเสริมพลังอำนาจ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโกงของนักศึกษา การฝึกฝนพุทธิปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน **ประเด็นที่ 2** การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา เช่น ลักษณะ/ สภาพทางการเงินของสถาบัน การใช้จ่ายของสถาบัน ความแตกต่างในด้านการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษา การควบคุมดูแลและการปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษา การจ้างงานคณาจารย์ที่ทำงานนอกเวลา การรวมตัวของคณะครูอาจารย์ และโครงสร้างสถาบัน **ประเด็นที่ 3** การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา เช่น การให้บริการการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แรงจูงใจทางการเรียนของนักศึกษา จำนวนคนที่เข้าศึกษา การวางแผนสำเร็จการศึกษา และบุคลิกภาพของนักศึกษา **ประเด็นที่ 4** การวิเคราะห์แก้ไขปัญหา/ พัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ประยุกต์โมเดลการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออกกลางคันโดยใช้วิธี multi-spell discrete-time การศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของมหาวิทยาลัยชุมชนผ่านนักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยวิจัยขนาดใหญ่ และการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยชุมชน เป็นต้น

ตาราง 7 ประเด็นวิจัยสาขาอุดมศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การพัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางการเรียนของนิสิต/ นักศึกษา 2) การศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิต/ นักศึกษาที่พึงประสงค์ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	4) การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา 5) การพัฒนาแบบวัด/ แบบประเมินสมรรถนะเพื่อคัดเลือกนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษเข้าสู่

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	มหาวิทยาลัย
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	6) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของ นักศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน 7) การวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุและพฤติกรรมการลาออก กลางคันของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน 8) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อตรวจสอบและควบคุม ระบบการใช้จ่ายงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้ มีคุณธรรมนำความรู้	9) กลยุทธ์การพัฒนาจิตสำนึกของนักศึกษาต่อการเสริม สร้างคุณธรรม จริยธรรมในตน 10) การศึกษาระดับการใช้คุณธรรม จริยธรรมในการ ดำรงชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องของนักศึกษา 11) การพัฒนารูปแบบการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในนักศึกษา 12) การเสริมพลังอำนาจด้านการมีจิตสาธารณะใน นักศึกษา
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย	-
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทย เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต	13) การศึกษาประสิทธิภาพ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการฝึกฝนทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย 14) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังทางการ เรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ส่งผลต่อการมุ่งความสำเร็จทาง วิชาการ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาการศึกษาศิลปะและการศึกษานอกระบบ

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาการศึกษาศิลปะและการศึกษานอกระบบ สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 8 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถของนักเรียนที่มีพรสวรรค์ เช่น สภาพแวดล้อมในห้องเรียน รูปแบบการเรียนรู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเด็นที่ 2 วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ เช่น การวิเคราะห์เนื้อหา การวิจัยเชิงคุณภาพ ประเด็นที่ 3 การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนที่มีลักษณะต่างๆ เช่น ชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชุมชนที่มีเศรษฐกิจต่ำและชุมชน 2 ภาษา ประเด็นที่ 4 การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และการสอนที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ หลักสูตรวิทยาศาสตร์ในอนาคदनอกระบบโรงเรียน โปรแกรมการฝึกอบรมความคิดสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ส่วนบุคคล ประเด็นที่ 5 การปฏิรูปพื้นฐานการศึกษา ประเด็นที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้เรียน ประเด็นที่ 7 การพัฒนาตนเองของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน ประเด็นที่ 8 ขอบเขตในการศึกษา เช่น การศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาในสภาพแวดล้อม กิจกรรมกลุ่ม การศึกษาความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน การศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบดั้งเดิมและแบบไม่ดั้งเดิม เป็นต้น

ตาราง 8 ประเด็นวิจัยสาขาวิชาการศึกษาศิลปะและการศึกษานอกระบบจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การจัดการศึกษานอกระบบโดยใช้ระบบการให้คำแนะนำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2) การศึกษาอิทธิพลของการจัดการศึกษานอกระบบ/ การศึกษาศิลปะในชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนคุณภาพของประชากรและสภาพแวดล้อมในชุมชน 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการศึกษาในชุมชนที่ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	4) การพัฒนากรอบแนวคิด ทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนนอกระบบ 5) การศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 6) การศึกษาความคาดหวังของครู ผู้ปกครอง และผู้ที่ศึกษาในโปรแกรมการศึกษานอกระบบ/ การศึกษาศิลปะ 7) การศึกษาค่านิยมและทัศนคติของคนวัยทำงานที่มีต่อ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	การจัดการศึกษานอกระบบ
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	8) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ ประชากรในชุมชนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม 9) รูปแบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ครู และ นักเรียนที่ส่งเสริม/ พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการ เรียนการสอนนอกระบบ/ การศึกษาพิเศษ 10) ปัญหาและอุปสรรคทางด้านสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้ มีคุณธรรมนำความรู้	11) การพัฒนารูปแบบการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในนักศึกษา
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย	12) การศึกษาการอ่านออกเขียนได้ในวิชาภาษาไทยของ นักเรียนด้อยโอกาส: การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทย เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต	13) การพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพของวัยรุ่นหลังสำเร็จ การศึกษาสายอาชีพ 14) การพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษาด้วยตนเอง ของวัยรุ่น

สาขาการสอนคณิตศาสตร์/ การสอนวิทยาศาสตร์

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยในสาขาการสอนคณิตศาสตร์และการสอนวิทยาศาสตร์ สามารถจำแนกแนวโน้มการวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้านได้แก่ ประเด็นที่ 1 การวิเคราะห์และการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์ ประเด็นที่ 2 การพัฒนารูปแบบ/ กลยุทธ์/ วิธีสอนคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีความหลากหลาย เช่น ชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความต่างทางเชื้อชาติ เศรษฐฐานะ วัฒนธรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่ 4 การพัฒนาสื่อและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์ ประเด็นที่ 5 การปฏิรูปครู/ การพัฒนาวิชาชีพครูคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์ ประเด็นที่ 6 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์ และประเด็นที่ 7 การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์/ วิทยาศาสตร์

ตาราง 9 ประเด็นวิจัยสาขาการสอนคณิตศาสตร์และการสอนวิทยาศาสตร์ จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
<p>1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) การศึกษาผลกระทบของการสอนวิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพที่มีต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในอนาคต 2) การสอนวิทยาศาสตร์ในบริบทของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ 3) การศึกษาพฤติกรรมและพฤติกรรมการนำหลักสูตรไปใช้ และผลกระทบของการปฏิรูปการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบสืบสอบในโรงเรียนมัธยมที่มีเศรษฐกิจสถานะต่ำ 4) การนำเสนอโครงร่างและตัวอย่างการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดทางคณิตศาสตร์ขั้นสูง
<p>2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5) การสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของวิธีสอนแบบอิงบริบทและสังคมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีต่อการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 6) การพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์ 7) การวิเคราะห์ระยะยาวแนวความคิดของครูชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาโดยใช้เทคนิคแผนที่ปัญญา 8) การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของคำอธิบายมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของครูประจำการและครูฝึกสอน ระหว่างครูในประเทศยุโรป 3 ประเทศ 9) การศึกษาระยะยาวผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในรอบ 20 ปี 10) การวิเคราะห์วาทกรรมเสี่ยงจากหนังสือแบบเรียนเพื่อเปรียบเทียบหลักสูตรคณิตศาสตร์ที่พึงปรารถนากับหลักสูตรปัจจุบัน 11) ผลการประเมินการปฏิรูปการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์: การวิเคราะห์ความเสมอภาคในการปฏิรูปครูในสถานศึกษาที่มีเศรษฐกิจสถานะต่างกัน

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
<p>3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน</p>	<p>12) การเปรียบเทียบผลของการใช้กลยุทธ์การสอน ทางตรงกับการสอนแบบเน้นการเรียนรู้แบบค้นพบที่ มีต่อความรอบรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน มัธยมศึกษา</p> <p>13) ผลของการใช้ตัวแบบเป็นสื่อในการจัดการเรียนการ สอนวิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษา</p> <p>14) ผลของการใช้กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้วย การคาดคะเนอย่างไม่เป็นวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลการ เรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>15) การเปรียบเทียบการใช้ชุดหลักสูตรแบบสืบสอบของ ครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อุปสรรค การ ปรับใช้ และการพัฒนาความรู้ในเชิงปฏิบัติ</p> <p>16) การศึกษาพลังและภาวะอารมณ์ของนักเรียนที่ได้รับ บทบาทเป็นนักวิทยาศาสตร์สาธิตในวิชาเคมี</p> <p>17) การศึกษาแนวคิดของนักเรียนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ท้องถิ่นกับมาตรฐานการศึกษาวิทยาศาสตร์ของชาติ</p> <p>18) การพัฒนาเทคนิควิธีการสอนมโนทัศน์ด้านเคมีกับ ความรู้วิทยาศาสตร์ปัจจุบันและความรู้เกี่ยวกับการ สอนของครูฝึกสอนวิทยาศาสตร์</p> <p>19) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกปฏิบัติประเมิน ความก้าวหน้าแบบไม่เป็นทางการของครูกับความ เข้าใจของนักเรียนในบริบทของการเรียนแบบสืบสอบ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์</p> <p>20) การศึกษาความแตกต่างระหว่างความเข้าใจด้าน สิ่งแวดล้อมกับนักเรียนที่มีภูมิหลังด้านที่ตั้งของ สถานศึกษา ระดับชั้น และครูผู้สอนที่แตกต่างกัน</p> <p>21) การบูรณาการการสอนวิทยาศาสตร์ที่สนับสนุนความ เสมอภาคของสิทธิสตรี ผ่านการวิจัยปฏิบัติการแบบ ร่วมมือร่วมพลัง</p> <p>22) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ของผู้เรียนภายใต้ การเรียนการสอนที่ใช้สื่อกายภาพและสื่อเสมือนจริง</p> <p>23) การทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาพันธุศาสตร์จากสื่อ มัลติมีเดีย: การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางโมโน</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>ทัศน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>24) ปัญหาอุปสรรคของนวัตกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับอุดมศึกษา</p> <p>25) การพัฒนาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ในมุมมองของนักการศึกษาและนักปฏิบัติด้านวิทยาศาสตร์</p> <p>26) การสะท้อนคิดของครูวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้ต่อร่องข้อขัดแย้ง</p> <p>27) การสอนธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการสอนแบบสืบสอบ การศึกษาติดตามผลการใช้โปรแกรมพัฒนาวิชาชีพภายในระยะเวลา 3 ปี</p> <p>28) การวิจัยเชิงสำรวจธรรมชาติของการเรียนการสอนตามสภาพในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ การศึกษาย้อนหลัง 4 ปี</p> <p>29) การศึกษาผลการสอนมนโมทัศน์พื้นฐานทางเลขคณิตและพีชคณิตแก่นักเรียนประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมการบูรณาการพีชคณิตในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์</p> <p>30) การเปรียบเทียบความผันแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความเชื่อต่อวิชาคณิตศาสตร์ระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังด้านเพศ เชื้อชาติ และเศรษฐกิจฐานะต่างกัน: การศึกษาระยะยาว</p> <p>31) การสร้างความกดดันทางบวกและลบเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการวิจัยโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน</p> <p>32) ผลของการประสานความร่วมมือของนักเรียนเกรด 10 ในการแก้ปัญหางานโดยใช้เหตุผลทางเรขาคณิตและกลยุทธ์การวัด</p> <p>33) การคิดเชิงคณิตศาสตร์ของเด็กประถมต้น ในบริบทของชั้นเรียนที่มีวัฒนธรรมการปฏิสัมพันธ์ผ่านการเรียนการสอนที่ต่างกัน</p> <p>34) การวิเคราะห์ความรู้ทางสถิติที่จำเป็นสำหรับครูในการสอนวิชาสถิติ</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	35) ผลของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามที่มีต่อความรู้ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และความเชื่อของครูประถมศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	<p>36) ผลของการใช้สื่อการสอนบนฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อความเข้าใจโน้ตศน์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน</p> <p>37) การพัฒนาเครื่องมือการสอนเนื้อหาเพื่อบูรณาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์กับแนวคิดและความเข้าใจของนักเรียน</p> <p>38) การใช้สื่อการสอนซอฟต์แวร์กราฟิกเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้พีชคณิตของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาการเรียนรู้</p>
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	<p>39) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนสายวิทยาศาสตร์และบรรยากาศการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายใต้ชุมชนนักปฏิบัติในชั้นเรียนประถมศึกษา</p> <p>40) การประยุกต์ใช้การออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อกระตุ้นความสนใจและพัฒนาความเข้าใจโน้ตศน์ทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา</p> <p>41) ผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม การสืบสอบในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ระดับ ป.6</p> <p>42) การศึกษาแนวความคิดของนักเรียนประถมเกี่ยวกับมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>43) กลยุทธ์การใช้สัญลักษณ์ ภาพและตัวเลข เพื่อแก้โจทย์ปัญหาในการเรียนพีชคณิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัย</p> <p>44) การวิเคราะห์การใช้ทฤษฎีสัญลักษณ์และเครื่องหมาย และปฏิสัมพันธ์การสื่อสารในกิจกรรมการเรียนพีชคณิตของนักเรียนเกรด 9</p> <p>45) การศึกษาความสามารถในการใช้เหตุผลของนักเรียนชั้นม.ต้นและม.ปลาย ผ่านกิจกรรมการทอยเหรียญ</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	46) ประเภทของการรับรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันที่ส่งเสริมการใช้แผนภาพในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ/ การสอนภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยในสาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาไทย สามารถจำแนกแนวโน้มการวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้านได้แก่ ประเด็นที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนสอน/ การประยุกต์ใช้วิธีสอนแนวใหม่สำหรับการสอนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง ประเด็นที่ 2 การพัฒนารูปแบบ/ แนวทางการจัดการเรียนสอนในโรงเรียนสองภาษา ประเด็นที่ 3 การศึกษาพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ประเด็นที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษา ประเด็นที่ 5 การศึกษามุมมองทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการสอนภาษา ประเด็นที่ 6 การศึกษามุมมองของครูผู้สอนต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษา และประเด็นที่ 7 การพัฒนาสมรรถนะครูสอนภาษา

ตาราง 10 ประเด็นวิจัยสาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาไทย จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและคุณภาพของการฝึกปฏิบัติอ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา 2) ผลของการเรียนภาษาอังกฤษอย่างเข้มที่มีต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน 3) มุมมองทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย 4) การพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษในการบูรณาการเทคโนโลยีในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	5) การศึกษากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของเยาวชนในโรงเรียนสองภาษา 6) ผลของการฝึกอบรมการใช้คำสำคัญช่วยจำ การสืบค้นแบบสองทิศทางและความสามารถในการสร้างมโนภาพที่มีต่อการเรียกคืนคำศัพท์ภาษาต่างประเทศ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	7) การศึกษาผลกระทบของการสร้างความเชื่อมโยงของคำศัพท์ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการอธิบายตนเองของนักเรียน 8) การพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาที่สองของผู้เรียน โดยใช้กลไกการประเมินเชิงพลวัตและการประเมินแบบร่วมมือกับผู้เรียน 9) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมในการใช้คำศัพท์กับการเขียนเอกสารแบบออนไลน์ของนักศึกษาที่เรียนเอกภาษาอังกฤษและไม่ได้เรียนเอกภาษาอังกฤษ 10) การศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทย 11) การใช้สื่อวีดิทัศน์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	12) ทักษะการสืบค้นสารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักเรียนในหลักสูตรสองภาษา 13) การศึกษาอัตราการอ่านภาษาแม่และภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองในกิจกรรมการอ่าน 5 กิจกรรม 14) การศึกษาการใช้และไม่ใช้สารสนเทศเกี่ยวกับคำที่มีความหมายแตกต่าง การวางลำดับคำ และการทำเครื่องหมายระหว่างการทำความเข้าใจประโยคภาษาเยอรมันของนักเรียนที่เรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สอง 15) การเปรียบเทียบกระบวนการผูกคำของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง 16) การพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับเด็กเล็กผ่านกระบวนการทดสอบภาษาไทย 17) การรับรู้ข้ามภาษาของนิสิตระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ตัวสะกดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	-

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค่นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	-
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	18) กฎเกณฑ์การใช้สัญลักษณ์กับการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 19) ปฏิกริยาของครูและผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนภาษาต่างประเทศแบบเน้นการทำงาน (task-based EFL)

สาขาวิชาสังคมศึกษา/ การสอนพระพุทธศาสนา

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการวิจัยในสาขาสังคมศึกษา/ การสอนพระพุทธศาสนา สามารถจำแนกแนวโน้มการวิจัยออกเป็น 8 ประเด็น จำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย 6 ด้านดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ **ประเด็นที่ 2** การพัฒนารูปแบบ/ วิธีสอนสังคมศึกษา **ประเด็นที่ 3** การปฏิรูปการเรียนรู้สังคมศึกษาด้วยกระบวนการทางสังคม **ประเด็นที่ 4** การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา **ประเด็นที่ 5** การมีส่วนร่วมของครู/ นักเรียน/ ผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา **ประเด็นที่ 6** การสังเคราะห์งานวิจัยทางสังคมศึกษา **ประเด็นที่ 7** การพัฒนาวิชาชีพของครูสังคมศึกษา และ**ประเด็นที่ 8** การบูรณาการหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนากับศาสตร์ตะวันตก

ตาราง 11 ประเด็นวิจัยสาขาสังคมศึกษาและการสอนพระพุทธศาสนาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การวิเคราะห์หลักสูตรสังคมศึกษาสำหรับพัฒนาพลเมืองโลกในบริบทของโลกาภิวัตน์
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค่นวัตกรรมและองค์ความรู้	2) การวิจัยหลักสูตรในโรงเรียนคริสต์เตียนที่เคร่งศาสนา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการวางแผนการสอนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โดยใช้ข้อมูลจากการสะท้อนคิดของนักเรียน 4) การศึกษาวิธีการสอนประวัติศาสตร์ด้วยการฝึกหัดการศึกษาจากบุคคล 5) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองประชาธิปไตย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>6) การวิจัยระยะยาวเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอน สังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา</p> <p>7) การเชื่อมโยงแนวคิดจิตวิทยาเชิงพุทธรกับจิตวิทยา ตะวันตก</p>
<p>3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน</p>	<p>8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา</p> <p>9) การศึกษากระบวนการการรวมกลุ่ม การร่วมมือ และความเชื่อถือทางการเมืองของครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในชั้นเรียนวิชาประวัติศาสตร์</p> <p>10) การฝึกฝนการใช้เทคโนโลยีของครูในชั้นเรียนสังคมศึกษา</p> <p>11) การใช้เทคโนโลยีในการยกระดับบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบสืบสอบทางประวัติศาสตร์แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน</p> <p>12) การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียน</p> <p>13) การใช้เว็บไซต์เพื่อทบทวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา</p> <p>14) การตัดสินใจของครูสังคมศึกษาในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในบริบทสภาพชั้นเรียนที่แตกต่างกัน</p> <p>15) ผลของการใช้วิธีสอนแบบอภิปรายสัมมนาเพื่อปลูกฝังอารมณ์ร่วมทางประวัติศาสตร์แก่นักเรียนมัธยมศึกษา</p> <p>16) การเปรียบเทียบกลยุทธ์การสอนของครูเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบสืบสอบ โดยใช้บทเรียนมัลติมีเดียที่ใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาประวัติศาสตร์</p> <p>17) การศึกษาอิทธิพลของโครงการข้ามวัฒนธรรมระดับชาติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียน</p> <p>18) การศึกษาผลของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จากภาพยนตร์ในชั้นเรียนประวัติศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา</p> <p>19) การเปรียบเทียบผลกระทบจากการใช้หลักสูตรและแบบสอบของรัฐกับหลักสูตรทางเลือกที่มีต่อความเป็น</p>

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	อิสระในการสอนของครูประวัติศาสตร์ 20) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติภายใต้กระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางสังคมศึกษาของนิสิตฝึกสอน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	21) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบประชาธิปไตยเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 22) การสอนความเป็นพลเมืองดีแก่เด็กในโรงเรียนส่วนภูมิภาค 23) การสอนคุณค่าทางอารยธรรมในสังคมที่มีการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ 24) การสอนคุณธรรมของพลเมืองดีเพื่อส่งเสริมการยอมรับความคิดเห็นแตกต่างที่มีเหตุผลของผู้อื่น 25) การสอนความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของชุมชนภายใต้สถานการณ์สงคราม
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	26) ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาและชุมชนนักปฏิบัติในการสอนความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย: การฝึกปฏิบัติโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 27) การพัฒนานักให้คำปรึกษาและครูแนะแนวด้วยการฝึกจิตตามหลักศาสนาพุทธ
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	28) การศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิอิเล็กทรอนิกส์ของครูในชั้นเรียนประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 7 ประเด็นหลัก ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การใช้โมเดลในการศึกษา/ ทำนายปรากฏการณ์ทางการศึกษา เช่น โมเดลบูรณาการจิตวิทยาสังคม ประเด็นที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ/ พฤติกรรมสุขภาพ เช่น สภาพแวดล้อมของการสูบบุหรี่ ความเชื่อ เจตคติ ความรู้ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ การโฆษณาทางทีวี การใช้ข้อความต่อต้านการสูบบุหรี่ นโยบายการส่งเสริมสุขภาพ โปรแกรมสุขภาพโรงเรียน การรับรู้ทางสังคม การรับรู้ของนักเรียนต่อสุขภาพ การรับรู้ของผู้ปกครอง คุณภาพชีวิต พฤติกรรมการออกกำลังกาย แรงจูงใจในการออกกำลังกาย สถานภาพทางสังคม อายุ เพศ ชาติพันธุ์

ประเด็นที่ 3 รูปแบบการเลือกกลุ่มตัวอย่าง/ การเก็บข้อมูล เช่น การศึกษาเจาะจงเฉพาะกลุ่ม การศึกษารายกรณี การศึกษาแบบ cohort **ประเด็นที่ 4** การพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยในสาขาสุขภาพศึกษา เช่น การศึกษาความต้องการจำเป็นทางการศึกษา กระบวนการประเมินค่า กระบวนการประเมินการฝึกอบรมครู การประเมินผลกระทบของโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของวัยรุ่นและการรับรู้ที่ถูกต้อง การศึกษาความสัมพันธ์ที่มีรายได้เป็นตัวแปรปรับ การศึกษาเชิงทดลองอิทธิพลของการโฆษณาแสดงจุดขายบุหรี่ยุคใหม่และการแสดงห่อบุหรี่ต่อเด็กในโรงเรียน การวิเคราะห์ห่อภิกขุ การใช้วิธีวิทยาการเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายแนวคิด **ประเด็นที่ 5** ศึกษาปัญหาสุขภาพ เช่น ปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่น ปัญหาการกินผิดปกติ ความเจ็บปวดเรื้อรังในชั้นเรียน (chronic pain) **ประเด็นที่ 6** การใช้โมเดลทางการวัดผลปรับปรุงแบบสอบถาม เช่น การปรับปรุงการวัดพฤติกรรมสุขภาพโดยการใช้โมเดลการตอบสนองรายข้อ (item response modeling) เปรียบเทียบกับการใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (classical test theory) การใช้โมเดลการตอบสนองรายข้อประเมินแบบสอบถามที่ประเมินประสิทธิภาพแห่งตน ด้านการกินผักและผลไม้ของเด็ก การประยุกต์ใช้นวัตกรรมของโมเดลการตอบสนองรายข้อหลายมิติในการประเมินอิทธิพลของความปรารถนาทางสังคมต่อความสัมพันธ์เทียม (pseudo relationship) ระหว่างประสิทธิภาพแห่งตนและพฤติกรรม **ประเด็นที่ 7** การใช้นวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสุขภาพศึกษาและพลศึกษา เช่น การนำระบบ telemedicine มาใช้ โดยมีโรงเรียนเป็นฐาน

ตาราง 12 ประเด็นวิจัยสาขาสุขภาพศึกษาและพลศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน 2) การพัฒนาคุณลักษณะของครูฝึกสอนวิชาพลศึกษาที่พึงประสงค์ 3) การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน 4) การพัฒนาระดับศักยภาพของครูในการผลิตสื่อการเรียนการสอน
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	5) การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาโรคอ้วน/ น้ำหนักเกิน 6) การพัฒนาอุปกรณ์ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย 7) การพัฒนาฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาและสุขภาพของนักเรียน 8) การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน</p> <p>9) การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพของตน</p> <p>10) การศึกษาอิทธิพลของสื่อและปัจจัยแวดล้อมทางสังคมและครอบครัวที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพในโรงเรียน/ สถานศึกษาที่อยู่ในภูมิภาคต่างกัน</p>
<p>3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน</p>	<p>11) การประเมินผลการใช้โปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน</p> <p>12) การพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษา และพลศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย</p> <p>13) การพัฒนาหลักสูตรพลศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา</p> <p>14) การพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดความรู้และการฝึกสอนของครูฝึกสอนวิชาพลศึกษา</p> <p>15) การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมสุขภาพมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน</p>
<p>4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้</p>	-
<p>5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>16) การส่งเสริมการสร้างอุปกรณ์กีฬาที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น</p> <p>17) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ</p>
<p>6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p>	

สาขาวิชาศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และดุริยางคศิลป์

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และดุริยางคศิลป์ สามารถสรุปประเด็นวิจัยทางสาขาวิชาศิลปะได้จำนวน 7 ประเด็น ดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างศิลปะกับศาสนา เช่น ด้านพิธีกรรมทางศาสนา นัยจากการวาดภาพของเด็กต่อการเข้าร่วมพิธีรับศีลอันศักดิ์สิทธิ์ครั้งแรก และแรงบันดาลใจทางศาสนา (religious inspiration) เป็นต้น **ประเด็นที่ 2** การประยุกต์ใช้โมเดลระหว่างสองวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในศิลปะทางศาสนา **ประเด็นที่ 3** การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างศิลปะกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในด้านการพัฒนาโยบายการศึกษา การออกแบบการศึกษา (design education) การสร้างสรรค์การเรียนรู้ (creative learning) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาศิลปิน/จิตรกรให้เป็นครูที่มีคุณภาพ การเปลี่ยนแปลงการเตรียมการของครูในวิชาศิลปะศึกษา ศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมสำหรับการเตรียมครูศิลปะศึกษา การนำความรู้เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อพัฒนาเป็นทฤษฎี การปฏิรูปโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทางศิลปะ และการกระตุ้นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและพิพิธภัณฑ์ให้เกิดการพัฒนา ร่วมกัน เป็นต้น

ประเด็นที่ 4 การผสมผสานระหว่างศิลปะกับเทคโนโลยีหรือศาสตร์อื่นในลักษณะบูรณาการ เช่น ความเกี่ยวข้องของศิลปะศึกษาในปี 3000 (third millennium) จากการผสมผสานเทคโนโลยีทางศิลปะ การบริการการเรียนรู้ (service-learning) สู่การสอนศิลปะด้วยคอมพิวเตอร์กราฟฟิค และการใช้ digital storytelling เป็นเทคโนโลยีในวิชาศิลปะศึกษา **ประเด็นที่ 5** การพัฒนางานวิจัยทางศิลปะ เช่น การผสมผสานการฝึกปฏิบัติในงานวิจัยทางศิลปะ การนำศิลปะมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในงานวิจัยทางการศึกษา และการพัฒนางานวิจัยที่ใช้แนวคิดทางศิลปะเป็นฐาน **ประเด็นที่ 6** การประยุกต์แนวคิดของศิลปะในศตวรรษที่ 21 นำไปใช้ในโลกแห่งศิลปะในศตวรรษที่ 16 เพื่อทำความเข้าใจวิถีชีวิต และการวิพากษ์แนวคิดทางศิลปะแบบร่วมสมัย และ **ประเด็นที่ 7** การประเมินงานศิลปะโดยใช้วิธี reflective practice และการใช้ digital portfolios ในการประเมินผลงานทางศิลปะ เป็นต้น

สำหรับประเด็นวิจัยทางสาขาดนตรีและดุริยางคศิลป์ สามารถสรุปได้ 5 ประเด็น ดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนดนตรี/ ต่อความสามารถทางดนตรีของผู้เรียน เช่น การสร้างแรงจูงใจความสำเร็จในเชิงวิชาการ จุดมุ่งหมายทางอาชีพ รูปแบบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรี สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ ความวิตกกังวล การควบคุมตนเอง การฝึกซ้อมดนตรี เพศ เชื้อชาติ การขาดแรงกระตุ้น การเรียนรู้ทางดนตรีด้านการฝึกฟัง ความแตกต่างทางเพศของผู้เรียน การให้ความสำคัญ ความเอาใจใส่ในการสอนของครู และประสบการณ์ในการสอนของครู ประสบการณ์ทางดนตรีของนักเรียน เป็นต้น **ประเด็นที่ 2** การศึกษารูปแบบในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนากระบวนการวางแผนการสอนของครูฝึกสอน และรูปแบบของผู้สอนที่มีประสิทธิภาพในการสอน เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การศึกษาอิทธิพลของดนตรีแบบต่างๆ เช่น อิทธิพลจากการเลือกบรรเลงเพลงเดี่ยวและการบรรเลงเป็นวงเล็ก ความน่าเชื่อถือของโมเดลทางดนตรีแบบพิเศษที่มีอิทธิพลต่อลำดับการแสดงดนตรีแบบเล่นเดี่ยวและเล่นเป็นวงขนาดเล็ก เป็นต้น **ประเด็นที่ 4** การเปรียบเทียบความสามารถทางดนตรีในด้านต่างๆ ระหว่างนักเรียนต่างระดับชั้น เช่น ความถูกต้องแม่นยำในการประเมินตนเอง ทักษะการคิดขั้นสูง การพัฒนาความถนัดในการใช้ระดับเสียง/ ท่วงทำนอง การเล่นเครื่องสั้นในดนตรีสากลอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความถนัดในการใช้ระดับเสียง/ ท่วงทำนองและผลสัมฤทธิ์ทางการร้องเพลง เป็นต้น **ประเด็นที่ 5** การศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อลักษณะของการเล่นดนตรี เช่น อิทธิพลของรูปแบบการออกเสียงที่ชัดเจนต่อการรับรู้ของการปรับจังหวะ และอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในการเล่นเครื่องดนตรี อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสภาพเครื่องดนตรีต่อการแสดงดนตรี เป็นต้น

ตาราง 13 ประเด็นวิจัยสาขาศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และดุริยางคศิลป์จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย 2) การพัฒนาสมรรถนะของครูฝึกสอนวิชาดนตรีในการใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ 3) การพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรี/ ศิลปะ 4) การพัฒนาโมเดลการสร้างแรงจูงใจที่มุ่งความสำเร็จทางดนตรีของผู้เรียนที่มีเพศและช่วงวัยแตกต่างกัน
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	5) การศึกษาผลของการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนวิชาดนตรี 6) การเพิ่มประสิทธิภาพในการเล่นดนตรีโดยการพัฒนาเทคนิคการจำแบบต่างๆ 7) การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้จินตนาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน 8) การศึกษาประสิทธิภาพของการสอนวิชาดนตรีผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ 9) การศึกษาผลการใช้จิตวิทยาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียน 10) การพัฒนางานศิลปะจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและศิลปะ 11) การพัฒนาแบบติดตามและแบบประเมินผลพัฒนาการทาง

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>ดนตรีของนักเรียน</p> <p>12) การพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลทางดนตรี</p>
<p>3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน</p>	<p>13) การบูรณาการความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัวยุทธศาสตร์ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและความต้องการของสังคม</p> <p>14) การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมของโรงเรียนต่อพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียน</p>
<p>4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้</p>	<p>15) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีโดยเน้นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน</p> <p>16) การศึกษาแนวคิด ความเชื่อ ค่านิยมในการสร้างสรรค์งานศิลปะ/ ดนตรี โดยใช้คุณธรรมจริยธรรมเป็นฐาน</p> <p>17) รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนโดยใช้ศิลปะ/ ดนตรี เป็นสื่อ</p> <p>18) รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูศิลปะ/ ครูดนตรีในยุคปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้</p> <p>19) ศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์</p> <p>20) การพัฒนาคุณภาพงานศิลปะ/ งานดนตรี โดยใช้การประเมินจากมุมมองสะท้อนกลับ</p> <p>21) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาศิลปศึกษา/ ดนตรีศึกษา เพื่อความสมดุลในยุคปฏิรูปการศึกษา</p> <p>22) การผสมผสานงานศิลปะกับการใช้เหตุผลทางจริยธรรม</p>
<p>5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>23) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้านเป็นสื่อในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมที่หลากหลาย</p> <p>24) การพัฒนางานศิลปะ/ ดนตรี จากการบูรณาการเทคโนโลยีพื้นบ้านกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์</p> <p>25) การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในรูปแบบการบูรณาการ</p>
<p>6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p>	

สาขาวิชาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 7 ประเด็น ดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การประยุกต์ใช้สื่อ/ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น การให้การบ้านผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในวิชาคณิตศาสตร์ การใช้วิธีการสนทนาเป็นศาสตร์และศิลป์ในการสอน การใช้ภาพยนตร์ในวิชาบรรยายเพื่อการพัฒนาวิชาในหลักสูตร และการใช้โทรทัศน์หรือวิทยุเป็นสื่อในการพัฒนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง **ประเด็นที่ 2** การศึกษาแนวทางดำเนินการเพื่อแก้ไขความขัดแย้งและพัฒนาสังคม เช่น การศึกษาหลักการของการศึกษาเพื่อสันติภาพ การหาแนวทางการศึกษาที่ช่วยป้องกันการเกิดภาวะวิกฤตจากกระแสความขัดแย้ง และการจำกัดผลกระทบของผลที่เกิดขึ้นตามมาจากความขัดแย้งผ่านการให้การศึกษา **ประเด็นที่ 3** การศึกษาเพื่อความยั่งยืน เช่น การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก และการเพิ่มความมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมที่มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาอิทธิพลของโปรแกรมการพัฒนาการมีส่วนร่วม **ประเด็นที่ 4** การศึกษาในกลุ่มคนที่มีความหลากหลาย เช่น การศึกษาเชื่อมโยงสังคมการเรียนรู้แบบข้ามวัฒนธรรม **ประเด็นที่ 5** การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เช่น การพัฒนาการให้คำปรึกษาของผู้สอนที่ทำงานแบบไม่เต็มเวลา และการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเชื่อในการทำงานของครู **ประเด็นที่ 6** การเสริมพลังอำนาจในบทบาททางเพศ เช่น การใช้ประโยชน์ของดัชนีพัฒนาการที่สัมพันธ์กับเพศในทางที่ผิด และการวัดการเสริมพลังอำนาจทางเพศ การวัดความเท่าเทียมกันทางเพศ การศึกษาปัจจัยที่ขาดหายในการวัดการเสริมพลังอำนาจของผู้หญิง และ **ประเด็นที่ 7** อีสรภาพ/ เสรีภาพ และความเสมอภาคของมนุษย์ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงความรู้ทางวิทยาศาสตร์ อีสรภาพที่มาจากการใช้ความรุนแรงในประเทศ อีสรภาพทางการเมือง และการศึกษาความรับผิดชอบต่ออีสรภาพ/ เสรีภาพของผู้อื่น

ตาราง 14 ประเด็นวิจัยสาขาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มคนด้วยโอกาส
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	2) การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของนักเรียน 3) การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียน 4) อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ วิทยุที่มีต่อสังคมการเรียนรู้

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	แบบข้ามวัฒนธรรม
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	5) การปรับปรุง/ พัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาพัฒนศึกษา 6) การประยุกต์ใช้สื่อ/ เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการ เรียนการสอน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้ มีคุณธรรมนำความรู้	7) อิทธิพลของความขัดแย้งทางสังคมที่มีต่อการพัฒนา การศึกษาในชุมชน 8) อิทธิพลของการให้การศึกษาแก่ประชากรในชุมชนต่อ ระดับความขัดแย้งในชุมชน
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย	
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทย เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต	9) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน 10) การศึกษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ของชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม 11) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดเสรีภาพทางการศึกษาในชุมชนที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

ทิศทางและแนวโน้มการวิจัยในสาขาจิตวิทยาการศึกษา มุ่งเน้นไปในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

ประเด็นที่ 2 การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้
ของเด็กตามระดับพัฒนาการ

ประเด็นที่ 3 การศึกษารูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนามโนทัศน์ของ
เด็ก

ประเด็นที่ 4 การศึกษาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทาง
ปัญญา

ประเด็นที่ 5 การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาจิตวิทยา และ

ประเด็นที่ 6 การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษและเด็กที่มีความบกพร่อง
ตัวอย่างประเด็นการวิจัยดังกล่าวจำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย มีดังนี้

ตาราง 15 ประเด็นวิจัยสาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การศึกษาการสอนการอ่านเขียนและพัฒนาการด้านการอ่านออกเขียนได้ของเด็กก่อนวัยเรียน 2) การศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ 3) การวิเคราะห์จัดลำดับมโนทัศน์ที่บกพร่องของผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	4) การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์: การจัดการความรู้ในชั้นเรียน 5) การศึกษาวิธีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการสะท้อนคิดและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาในวิชาจิตวิทยา 6) การศึกษาความสามารถในการจำของผู้เรียนที่เรียนรู้สถานการณ์จำลองจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน	7) การศึกษาอิทธิพลของการสอนอ่านออกเสียงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และพัฒนาการความสามารถในการสะกดคำและการเขียนของนักเรียนประถมศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 8) การศึกษาอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ด้วยการเขียนของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กอนุบาล 9) การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียน (class management) เพื่อส่งเสริมการจัดการการเรียนรู้ในวิชาจิตวิทยา 10) การศึกษาจังหวะและทำนองการอ่านออกเสียงประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ซับซ้อนของเด็ก 11) การศึกษาสังคม มโนทัศน์ในตนและพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กที่เรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (peer-assist learning) 12) การศึกษาอิทธิพลของการทำงานเป็นกลุ่มที่มีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันและนักเรียนกับ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	ครู 13) การศึกษาอิทธิพลของการฝึกอบรมที่มีต่อความสามารถในการควบคุมตนเองของนักศึกษา 14) การใช้แผนภาพมโนทัศน์ (concept mapping) ในการเรียนการสอนและการประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาจิตวิทยา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	-
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	15) การศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในโรงเรียนและการอ่านออกเขียนได้ของเด็กที่มีฐานะยากจน 16) การสนับสนุนของโรงเรียนเพื่อเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในครอบครัวในการพัฒนาเด็ก
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	17) การวิเคราะห์คุณลักษณะของบุคคลและแรงจูงใจภายในบุคคลในการร่วมมือทำงาน 18) การศึกษาการยอมรับและการปฏิเสธของสังคมที่มีต่อเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่อง

สาขาวิชานิเทศการศึกษา

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชานิเทศการศึกษา สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 7 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ เช่น การเรียนรู้จากการได้รับประสบการณ์ การศึกษาด้วยตนเอง ลักษณะของจิตวิญญาณของผู้ให้คำแนะนำทางการศึกษา ประเด็นที่ 2 ประเด็นในการให้คำแนะนำ เช่น การบำบัดโรคทางจิต การฆ่าตัวตาย ความเศร้าโศก โรคอ้วนผิปกติ ปัญหาการพนัน การติดยาเสพติด ประเด็นที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้คำแนะนำ เช่น สถานที่ในการให้คำแนะนำ โปรแกรมการฝึกอบรม ลักษณะความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเด็นที่ 4 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้รับคำแนะนำ เช่น เจตคติต่อการมองหาความช่วยเหลือ การรับรู้ของวัยรุ่น ชาติพันธุ์ รูปแบบความผูกพันในครอบครัว ประเด็นที่ 5 การให้คำแนะนำแบบออนไลน์ เช่น การให้คำแนะนำปรึกษาแบบออนไลน์สำหรับปัญหาการพนัน การวิเคราะห์เชิงบรรยายการให้บริการบำบัดโรคทางอินเทอร์เน็ต ประเด็นที่ 6 วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ เช่น การศึกษาระยะยาวเพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความสามารถทางอารมณ์และความเป็นอยู่ การสำรวจเชิงคุณภาพ และประเด็นที่ 7 การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรนิเทศการศึกษา

ตาราง 16 ประเด็นวิจัยสาขานิเทศการศึกษจําแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพของผู้ให้คำแนะนำ 2) การพัฒนาทักษะการให้คำแนะนำ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาความไม่ปกติทางจิตของวัยรุ่นในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกัน 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ให้คำแนะนำ/ นักนิเทศการศึกษา
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้คำแนะนำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ 6) ปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพของผู้ให้คำแนะนำ/ นักนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาเครื่องมือ/ นวัตกรรมในการประเมินทางการศึกษา
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน	8) การพัฒนา/ ปรับปรุงหลักสูตร 9) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	10) การพัฒนารูปแบบการให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร 11) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	12) การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิภาพแห่งตนของผู้รับคำแนะนำจากประสบการณ์การได้รับคำแนะนำ

สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัยในสาขาการวัดและการประเมินผลการศึกษา มีทิศทางและแนวโน้มที่มุ่งไปในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาวิธีวิทยาการประเมินใหม่ๆ ทางการศึกษา เช่น การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative approach) การประเมินแบบผสม (mixed-method) และการประเมิน 360 องศาแบบพหุ (multiple 360° evaluation) ประเด็นที่ 2 การศึกษาและพัฒนาเทคนิควิธีการประเมินโปรแกรม/ โครงการทางการศึกษา การศึกษา/ การประยุกต์ใช้โมเดลการประเมินแบบต่างๆ การประยุกต์ใช้โมเดลการประเมิน การพัฒนาชุมชนนักประเมิน (collaborative evaluation communities) และประเด็นที่ 3 การศึกษาพฤติกรรม การตอบข้อสอบของนักเรียน (test taking behavior)

ตาราง 17 ประเด็นวิจัยสาขาการวัดและการประเมินผลการศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การวิจัยและพัฒนาวิธีวิทยาประเมิน 1.1) การพัฒนาวิธีวิทยาการประเมินใหม่ๆ ทางการศึกษา เช่น การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative approach) การประเมินแบบผสมวิธี (mixed-method) การประเมินโดยเพื่อน (peer evaluation) การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative evaluation) การประเมินโดยการตรวจเยี่ยม (revisiting-assessment) การประเมิน 360 องศาแบบพหุ (multiple 360° evaluation) การประเมินแบบ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	informal assessment การประเมินติดตามความก้าวหน้า (formative assessment) การประเมินตนเอง (self-assessment) ของนักเรียน
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน	1.2) การศึกษาและพัฒนาเทคนิควิธีการประเมินโปรแกรมทางการศึกษา เช่น
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	- การศึกษารูปแบบการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	- รูปแบบการประเมินโปรแกรม/ โครงการทางการศึกษาขนาดใหญ่ เช่น การศึกษารูปแบบการประเมินโครงการประเภท multi-program หรือ multi-site ด้วยวิธีการประเมินแบบร่วมมือและการประเมินแบบผสมผสาน
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	- การศึกษาเทคนิควิธีในการวัดประสิทธิภาพ

จุดเห็นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>ภายในและผลผลิตภาพของโปรแกรมการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานและผลกระทบจากการประเมินในชั้นเรียน <p>1.3) การศึกษา/ การประยุกต์ใช้โมเดลการประเมินแบบต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประยุกต์ใช้ CIPP Model เพื่อการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา - การประเมินความต้องการจำเป็นในด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากรประจำการในสถาบันการศึกษา <p>1.4) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพโมเดลการประเมิน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมการประเมินในสถาบันการศึกษา - การพัฒนานวัตกรรมเครื่องมือการประเมินสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา - การจัดการการประเมินเพื่อส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้และก่อให้เกิดผลกระทบทางการศึกษา - การศึกษาผลที่ตามมาจากการประเมินการจัดการศึกษาแบบชุมชนมีส่วนร่วม: มุมมองเชิงวัฒนธรรม <p>2) การพัฒนาชุมชนนักประเมิน (<i>collaborative evaluation communities</i>) เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาแนวทางการสร้างศักยภาพด้านการประเมินด้วยพัฒนาชุมชนนักประเมิน ในโรงเรียน - การปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานด้วยการสร้างชุมชนนักประเมิน - การศึกษามุมมองของนักเรียนที่มีต่อชุมชนนักประเมินในโรงเรียน <p>3. การประยุกต์ใช้และพัฒนาโมเดลการทดสอบ IRT เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโมเดล multidimensional IRT - การพัฒนาวิธีการทดสอบแบบ IRT Linkage เพื่อสร้างแบบทดสอบแบบผสม (mixed format tests)

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาเปรียบเทียบโมเดลการทดสอบ IRT แบบพารามิเตอร์คงที่ - การประยุกต์ใช้โมเดล Multidimensional IRT 2 องค์ประกอบในการทดสอบ - การศึกษาเวลาในการตอบสนองข้อสอบสำหรับแบบสอบต่างประเภทและผู้สอบต่างกลุ่ม - การศึกษากลยุทธ์การจัดการการรวมกลุ่มข้อสอบ (item-pool management) - การศึกษาการจัดลำดับข้อคำถามในแบบสอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพแบบสอบ IRT - การศึกษาประสิทธิผลของแบบทดสอบออนไลน์ - การประยุกต์ใช้โมเดลการตอบสนองข้อสอบระดับกลุ่ม (group-level item response models) ในการประเมินรายงานการประเมินตนเอง <p>4. การศึกษาการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบ (DIF) ในบริบทต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบในการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ (computerized adaptive testing) - การศึกษาการทำหน้าที่ต่างกันของแบบสอบที่มีรูปแบบผสม (mixed format test) - การทดสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบในเชิงกราฟิก (graphical DIF) <p>5. การศึกษาพฤติกรรมการตอบข้อสอบของนักเรียน (test taking behavior)</p>

สาขาวิจัยการศึกษาและสถิติการศึกษา

ในสาขาวิจัยการศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปยังการพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยและการนำไปประยุกต์ใช้ โดยทิศทางและแนวโน้มของการวิจัยในสาขานี้มุ่งไปที่ประเด็นการวิจัยดังนี้ **ประเด็นที่ 1** การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรพหุด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ทางสถิติแบบต่างๆ **ประเด็นที่ 2** การพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) **ประเด็นที่ 3** การวัดการเปลี่ยนแปลงและการศึกษาพัฒนาการ **ประเด็นที่ 4** การพัฒนาระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและการประยุกต์ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใหม่ๆ เช่น การวิจัยแบบร่วมมือร่วมพลัง (collaborative research) การศึกษาสังคมหลากหลายวัฒนธรรม (multicultural society) **ประเด็นที่ 5** การพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ **ประเด็นที่ 6** การศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม **ประเด็นที่ 7** การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครู **ประเด็นที่ 8** การวิจัยและพัฒนานโยบายการศึกษา และ **ประเด็นที่ 9** การพัฒนาวิธีสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

ด้านสาขาสถิติศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นไปที่ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาประเภทต่างๆ ได้แก่ **ประเด็นที่ 1** การศึกษาวิธีการวัดและการวิเคราะห์ทางสถิติที่ให้ความเที่ยงตรงสูงและความคลาดเคลื่อนต่ำ **ประเด็นที่ 2** การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยประยุกต์ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ที่มีตัวแปรแฝง รวมทั้ง **ประเด็นที่ 3** การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูงสำหรับตัวแปรในการวิจัยทางการศึกษา และ **ประเด็นที่ 4** การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางสถิติ

ตาราง 18 ประเด็นวิจัยสาขาวิจัยการศึกษาและสถิติการศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	สาขาวิจัยการศึกษา 1. การศึกษาค่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรพหุ 1.1) การพัฒนาและตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัดตัวแปรทางการศึกษา เช่น - การพัฒนาและตรวจสอบโมเดลการวัดคุณภาพชีวิต (quality of life) ของครูและนักเรียน - การพัฒนาโมเดลการวัดภาวะความกดดันของเด็กนักเรียนวัยรุ่น - การทดสอบความตรงเชิงระบบของระบบการประเมินมูลค่าเพิ่ม - การศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมใน
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน	
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
<p>6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p>	<p>กิจกรรมกีฬาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p> <p>1.2) การพัฒนาและทดสอบความตรงของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - โมเดลสมการเชิงโครงสร้างที่ตัวแปรมีการแจกแจงไม่เป็นปกติ (non-normality) - การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ในองค์กรทางการศึกษา <p>1.3) การวิเคราะห์พหุระดับด้วยเทคนิค Hierarchical Linear Modeling เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียน - การอ่านและความสามารถเชิงตัวเลขของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้โมเดลพหุระดับแบบอิทธิพลผสมและโมเดลเชิงเส้น - การวิเคราะห์พหุระดับพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน - การวิเคราะห์พหุระดับอิทธิพลของโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน - แรงจูงใจในการเรียนรู้จากงาน และมโนทัศน์ในตนด้านการศึกษา (academic self-concept) <p>2. การพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลยุทธ์การวิเคราะห์และการบูรณาการแบบผสมผสาน (Mixed-Method Analytic and Integration Strategies) - การพัฒนาโมเดลการพัฒนาคณะด้วยการบูรณาการการวิจัยแบบร่วมมือกับเทคนิคการประเมินและการกำกับติดตามโครงการ - การใช้วิธีแบบผสมผสานในการศึกษาความสอดคล้องของผลการประเมินแบบสอบถามปลายเปิดโดยผู้ประเมินหลายคน - การวิจัยกรณีศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา: การศึกษาข้ามปีด้วยวิธีการผสมผสาน (multiyear-mixed method)

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยกรณีศึกษาในบริบททางการศึกษาที่หลากหลาย 3. การวัดการเปลี่ยนแปลงและการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาพัฒนาการของเด็กแบบข้ามวัฒนธรรม (multicultural) - การศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กภายใต้บริบทของการวัดที่มีการเปลี่ยนแปลง - การทดสอบสมมติฐานของข้อมูลทางการศึกษาที่มีการวัดซ้ำ กรณีข้อมูลมีลักษณะความแปรปรวนไม่เป็นเอกพันธ์และแจกแจงไม่เป็นปกติ - การประยุกต์ใช้โมเดลพัฒนาการและฐานข้อมูลระยะยาวเพื่อทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายบุคคล 4. การพัฒนาระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและการประยุกต์ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใหม่ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative research) เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ listening guide, voice-centered methodology, border-crossing research ในการวิจัยเชิงคุณภาพ - การประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาในการวิจัยเชิงนโยบาย - การประยุกต์ใช้วิธีวิทยาการสืบสอบเชิงพรรณานะ (narrative inquiry methodologies) ในการเสริมพลังผู้เรียน.๐สังคมหลากวัฒนธรรม (multicultural society) - การศึกษาชีวิตครูจากบันทึกประวัติศาสตร์ (life history) และบันทึกจากงาน (memory work) 5. การพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษา Standards of Evidence in Qualitative Inquiry - การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการทำ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>เหมืองข้อมูล (text mining)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคนิค transcript analysis ในการเสนาออนไลน์ <p>6. การศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีความไม่เป็นเอกพันธ์ของอายุ (age-heterogeneous samples) - การศึกษากับกลุ่มตัวอย่างต่างระดับชั้นในช่วงอายุแคบๆ (narrow-age cohort sample) - การออกแบบกลุ่มควบคุมโดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบจับคู่ (matched samples) ในการวิจัยกึ่งทดลอง - เทคนิคการทำ group randomized ในการวิจัยกึ่งทดลอง - การศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนต่างเชื้อชาติในโรงเรียนสอนศาสนา <p>7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครู เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาอิทธิพลของการประชุมปฏิบัติการเสมือนจริงและการเสริมการฝึกปฏิบัติที่มีต่อการพัฒนาความรู้ของครู - การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ <p>8. การวิจัยและพัฒนานโยบายการศึกษา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาการใช้ข้อสอบแบบความเรียงในกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยเอกชน - การประเมินผลกระทบของโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพครู <p>9. การพัฒนาวิธีสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาผลกระทบและการตรวจสอบความลำเอียงจากการตีพิมพ์ในการวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การคำนวณค่าขนาดอิทธิพลมาตรฐาน</p> <p>สาขาสถิติการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาวิธีการวัดและการวิเคราะห์ทางสถิติที่ให้ความเที่ยงตรงสูงและความคลาดเคลื่อนต่ำ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาวิธีการวัดคุณภาพของโมเดล ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และแนวทางที่เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน - การประเมินความสอดคล้องของโมเดลในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกลุ่ม (categorical data analysis) เทคนิควิธีในการวิเคราะห์ข้อมูลระยะยาว - เทคนิควิธีในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติขั้นสูง เช่น ข้อมูลที่มีการแจกแจงไม่เป็นปกติ ข้อมูลที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง ข้อมูลที่มีความแปรปรวนไม่เป็นเอกพันธ์ 2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยประยุกต์ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ที่มีตัวแปรแฝง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาและตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบมีตัวแปรแฝงหลายระดับ - การศึกษาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างกลุ่มพหุ การศึกษา Mixed-Effects Models 3. การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูงสำหรับตัวแปรทางการศึกษา เช่น Ordinal Regression Analysis, Multinomial Logistic Regression, Curvilinear Regression, Regression-Discontinuity Studies การศึกษาพัฒนาการด้วยการวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่น (HLM) 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางสถิติ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาการใช้ซอฟต์แวร์เพื่อสนับสนุนการเรียนแบบสืบสอบและการแก้ปัญหาในวิชาสถิติของ

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	<p>นักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นในชั้นเรียนวิชาสถิติด้วยการใช้ข้อมูลแบบ real-time - การศึกษาแนวทางพัฒนาวิชาชีพแก่ครูผู้สอนวิชาสถิติ การศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพื้นฐานทางสถิติ

สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่ปรากฏส่วนใหญ่มีการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ประเด็นที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมบนเว็บ (web-based learning environment) ชุมชนการเรียนรู้เสมือน (virtual learning community) การเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (computer-supported collaborative) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning environment) ประเด็นที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (learning network) หรือเครือข่ายทางสังคมเพื่อการเรียนรู้ (social network for learning) ประเด็นที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาครู ประเด็นที่ 5 การประเมินการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเด็นที่ 6 การบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และประเด็นที่ 7 การพัฒนาและการประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง

ตาราง 19 ประเด็นวิจัยสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	<ol style="list-style-type: none"> 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาครู 2) การวิเคราะห์สื่อการสอนแบบออนไลน์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้พัฒนาวิชาชีพ 3) การถ่ายโอนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทใบงานแก่ครูและนักพัฒนาสื่อ
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 4) การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการประยุกต์ใช้ 5) การออกแบบสื่อการเรียนการสอนมัลติมีเดียในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จุดเห็นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
	6) การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผ่านระบบขอความช่วยเหลืออัตโนมัติ (help system) 7) การส่งเสริมการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา 8) การวิเคราะห์อิทธิพลของสื่อการเรียนการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในพหุวัฒนธรรม
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน	9) การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 10) การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ 11) การศึกษาทักษะการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอนใหม่ของผู้เรียน 12) การศึกษาการรับรู้และเจตคติของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี สื่อมัลติมีเดีย อินเทอร์เน็ต และสื่อบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ในการสนับสนุนการเรียนรู้ 13) การประเมินการใช้สื่อ: มุมมองจากครูผู้สอนและนักเรียน 14) การประเมินการใช้สื่อเสริมในการเรียนการสอนทางไกลสำหรับนักเรียนผู้มีความบกพร่องทางสายตา 15) การบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนแบบอิงมาตรฐาน (standard-based education) ในชั้นเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	16) การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียน
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	17) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 18) การเสริมพลังผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 19) การศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น/ชุมชนประวัติศาสตร์ในการสอนแบบทัศนศึกษาของครูมัธยมศึกษาและความเห็นของครูในพื้นที่เกี่ยวกับสื่อท้องถิ่น
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	20) การพัฒนา/ ประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
ตลอดชีวิต	21) การศึกษาผลของการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเองที่มีต่อความรู้ความสามารถและทักษะของนักเรียน 22) การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 23) การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ของโรงเรียนและสื่อเสมือนจริงของนักเรียน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สามารถสรุปประเด็นวิจัยได้จำนวน 14 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษา เช่น การจัดการงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาองค์กร การบริหารจัดการในกระบวนการทำงาน ประเด็นที่ 2 การพัฒนาศักยภาพการวิจัย เน้นที่การพัฒนาบุคลากรวิจัย ประเด็นที่ 3 การวิเคราะห์ผลของการจัดการศึกษา จากการวิเคราะห์ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ การสะท้อนผล ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา การประเมินโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการพัฒนากรอบและโมเดลในการวิเคราะห์ ประเด็นที่ 4 การวิจัยการจัดการศึกษาตามความมุ่งหมายแบบต่างๆ ประกอบด้วย การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นผู้นำ การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองคุณภาพ การศึกษาเพื่อชีวิต และการศึกษาสาธารณสุข ประเด็นที่ 5 ความร่วมมือและประสานงานของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ความตระหนักและการสื่อสารระหว่างผู้เรียน ครอบครัวและชุมชน และความร่วมมือรวมพลัง ประเด็นที่ 6 การพัฒนาความเป็นผู้นำ (leadership) โดยมีสาระหลักในด้านการพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทางการศึกษา บทบาทหัวหน้างานในโรงเรียน การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารทางการศึกษา

ประเด็นที่ 7 การวิจัยแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง และการใช้กระบวนการใหม่ๆ มาแก้ไขปัญหา ประเด็นที่ 8 การศึกษาเทคโนโลยีและสารสนเทศในโรงเรียน เช่น การปรับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในโรงเรียน เป็นต้น ประเด็นที่ 9 การวิจัยเชิงนโยบาย ได้แก่ ผลกระทบของนโยบาย การปรับรูปนโยบาย ผลการประเมินการปฏิบัติตามนโยบาย และกลยุทธ์และนโยบายการจัดการทางการศึกษาในอนาคต ประเด็นที่ 10 การประเมิน ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการการประเมินวัฒนธรรม การประเมินปฏิบัติการสาธารณะเพื่อให้ความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียน การประเมินนโยบายปฏิบัติการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การประเมินตนเอง และการประเมินอิงฐานโรงเรียน ประเด็นที่ 11 การเพิ่มความรู้และการศึกษาเพื่อครูอาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การให้การศึกษาแก่ครู

อาจารย์ และการให้ความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียน **ประเด็นที่ 12** ทรัพยากรและการสนับสนุนทางการศึกษา ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านการสอน การสนับสนุนด้านครู และการสนับสนุนผู้เรียน **ประเด็นที่ 13** การปฏิรูปการศึกษา เช่น การปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการทางสังคมในบริบทการปฏิรูปโรงเรียน และ **ประเด็นที่ 14** การกระจายอำนาจทางการศึกษา

ตาราง 20 ประเด็นวิจัยสาขาบริหารการศึกษาจำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการองค์กรที่ดีที่เหมาะสมกับสภาพองค์กรที่มีวัฒนธรรมการทำงานต่างกัน 2) การพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินแก่บุคลากรระดับผู้บริหาร 3) การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยแก่บุคลากรด้านการสอน 4) การส่งเสริมรูปแบบการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา 5) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร 6) การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	7) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อในการเรียนการสอน 8) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบสื่อสารในองค์กร
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน	9) การปฏิรูปหลักสูตรบริหารการศึกษที่เน้นผู้เรียนเป็นฐาน 10) การพัฒนารูปแบบการประเมินหลักสูตรบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้	11) การพัฒนารูปแบบการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในนักศึกษา 12) การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาดังหลักธรรมาภิบาล
5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	

จุดเน้นด้านการวิจัย	ประเด็นวิจัย
6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	13) การส่งเสริมรูปแบบการเรียนการสอนแบบการนำตนเองของนักศึกษา 14) การประเมินตนเองด้านความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางวิชาการ

ผลการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยของ 17 กลุ่มสาขาวิชา (ครอบคลุม 21 สาขาวิชาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามมติสภาคณบดีครุศาสตร์ศึกษาแห่งประเทศไทย) โดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง คำสำคัญ และสาระของงานวิจัยจากบทคัดย่อพบว่า ประเด็นร่วมที่แสดงถึงทิศทางการวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆ ที่นักวิจัยและนักวิชาการให้ความสนใจทำวิจัยกันมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาได้แก่ ประเด็นด้านการปฏิรูปหลักสูตร/ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางปัญญาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของผู้เรียน เช่น การวิจัยหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสองภาษา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการวิจัยและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ประเด็นต่อมาเป็นประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบและพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และสังคมในการจัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือพลังระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นอกจากนั้นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสารที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้เกิดประเด็นวิจัยทางการศึกษาในด้านการพัฒนารูปแบบ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพิ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาโปรแกรมช่วยสอน โปรแกรมการให้ปรึกษา ระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ระบบการเรียนการสอนทางไกล ตลอดจนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ระบบเครือข่าย และการพัฒนา/ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยต่างประเทศยังให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ในอดีตเกี่ยวกับประเด็นวิจัยทางการศึกษาที่ยังคงมีการศึกษาวิจัยกันมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา เช่น การศึกษาความเสมอภาคระหว่างนักเรียนในชุมชนเมืองและชนบท ความเสมอภาคระหว่างนักเรียนในโรงเรียนที่มีเศรษฐกิจสถานะต่างกัน ความเสมอภาคระหว่างนักเรียนต่างเชื้อชาติต่างวัฒนธรรม ความเสมอภาคระหว่างนักเรียนต่างประเทศ ผลการวิจัยยังพบว่าทิศทางการวิจัยมุ่งใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural study) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างข้ามประเทศ ข้ามเชื้อชาติมากขึ้น

งานวิจัยและพัฒนารูปแบบวิธีการสอน การจัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนยังคงเป็นประเด็นวิจัยที่มีการทำวิจัยกันมาก และมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลการสังเคราะห์งานวิจัย รูปแบบการสอนที่อยู่ในความสนใจของนักวิจัยทาง

การศึกษาในช่วง 1-2 ปี ได้แก่ การเรียนการสอนแบบสืบเสาะ (inquiry approach) การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการค้นพบ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) การเรียนรู้เป็นทีมและการใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบประเด็นวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาวิชาชีพครู สมรรถนะ ศักยภาพของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย การผลิตสื่อการเรียน การสอน การพัฒนาทักษะการสอน ทักษะการบริหารชั้นเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีความหลากหลายของผู้เรียนการสะท้อนคิดของครู รวมทั้งการพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านนโยบายการศึกษา ประเด็นวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา การวิจัยเชิงนโยบายเพื่อปฏิรูประบบบริหาร การศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา โดยส่วนหนึ่งเป็นการวิจัยเชิงประเมิน และส่วนหนึ่งเป็นการวิจัยเพื่อฉายภาพอนาคต

นอกจากประเด็นวิจัยดังกล่าวมาแล้วยังมีประเด็นการวิจัยทางการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการแนวคิดการพัฒนาจิตใจและภาวะอารมณ์ของผู้เรียนนอกเหนือไปจากการพัฒนาทางปัญญา เช่น การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกหลักคุณธรรม ในวิชาต่างๆ การศึกษาภาวะอารมณ์และการสะท้อนคิดของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การสอดแทรกหลักพลเมืองดีในการจัดการเรียนการสอน แม้ว่าประเด็นวิจัยเหล่านี้จะมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นวิจัยด้านการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แต่แสดงให้เห็นว่านักวิจัยและบุคลากรทางการศึกษาได้มุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างครอบคลุมรอบด้านมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้สึกรักคิด อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคมของผู้เรียนแต่ละระดับ สำหรับแนวคิดการพัฒนาการศึกษาอื่นๆ ที่พบในรายงานวิจัยได้แก่ แนวคิดการปฏิรูปทั้งโรงเรียนหรือการใช้โรงเรียนเป็นฐาน (whole school/ school-based) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เช่น การคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาซึ่งยังมีการทำวิจัยกันอยู่อย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาประเด็นของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในแต่ละสาขาพบว่า งานวิจัยในบางสาขามีประเด็นวิจัยเฉพาะที่ค่อนข้างเด่นชัด เช่น งานวิจัยในสาขาการสอนภาษาต่างประเทศ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนเด็กเล็ก รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสองภาษา และการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนจากต่างวัฒนธรรม สาขาการสอนสุขศึกษา เน้นที่การวิจัยเพื่อหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาสุขภาพของนักเรียน สาขาวิจัย สถิติ การวัดและประเมินผลการศึกษา มีจุดเน้นด้านการพัฒนาวิธีวิทยาและระเบียบวิธีใหม่ๆ สำหรับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา สาขานิเทศการศึกษา มีจุดเน้นในด้านการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาหรือการบำบัดโรคด้วยการให้คำปรึกษา สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีจุดเน้นด้านการพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสาขาบริหารการศึกษาซึ่งมีจุดเน้น

ในด้านการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษาและการบริหารทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

แนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต ในช่วงปี พ.ศ.2550-2554 การวิจัยควรมีลักษณะเป็นแบบร่วมมือรวมพลัง (national & international collaboration) เป็นการวิจัยบูรณาการ (บูรณาการศาสตร์ บูรณาการที่มันักวิจัย บูรณาการระเบียบวิธีวิจัย บูรณาการการใช้ประโยชน์จากการวิจัย) หรือเป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ทั้งนี้ โจทย์วิจัย/ ประเด็นการวิจัยทางการศึกษา ควรมีลักษณะมุ่งเน้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้

ตาราง 21 โจทย์/ ประเด็นวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์จำแนกตามจุดเน้นการวิจัย

จุดเน้นตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์	โจทย์วิจัย/ ประเด็นวิจัย
1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ	1) การวิจัยและพัฒนานโยบาย/ แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อปฏิรูประบบบริหารการศึกษา 2) การวิจัยและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ/ ความเป็นเลิศทางปัญญา 3) การวิจัยและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่อง 4) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ 5) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้บริหารการศึกษา 6) การวิจัยและพัฒนาระบบการให้ค่าปรึกษาและการช่วยเหลือด้านทรัพยากรทางการศึกษา
2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้	7) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 8) การวิจัยและพัฒนาเทคนิค วิจัยวิทยาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา 9) การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยทางการศึกษา
3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา/ กระบวนการเรียนการสอน	10) การวิจัยและพัฒนานโยบาย/ แผนพัฒนาการศึกษา 11) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนโดยใช้

จุดเน้นตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์	โจทย์วิจัย/ ประเด็นวิจัย
	<p>โรงเรียนเป็นฐาน</p> <p>12) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร/ รูปแบบ/ กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>13) การวิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพของครู/ อาจารย์/ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู</p>
<p>4. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพของคนให้มีคุณธรรมนำความรู้</p>	<p>14) การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา</p> <p>15) การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสภาพเศรษฐกิจสังคมในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>16) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ/ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>17) การวิจัยและพัฒนา ค่านิยม ความเป็นไทย เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม</p>
<p>5. การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>18) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการกำลังคนในชุมชน</p> <p>19) การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>20) การวิจัยและพัฒนา ระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาไทยจากปราชญ์ชาวบ้าน</p>
<p>6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p>	<p>21) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ/ กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p> <p>22) การวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างเสริมทักษะวิชาชีพ สำหรับผู้เรียนในระบบและนอกระบบ</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย/ แผนงาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา และการสังเคราะห์รายงานการวิจัยจากบทความวิชาการทางการศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในเรื่องจุดเน้นสำคัญด้านการวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ตลอดจนแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย/ แผนงาน และแนวทางพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยรวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวโน้มประเด็นวิจัยทางการศึกษาในอนาคต การอภิปรายข้อค้นพบที่น่าสนใจที่ได้จากการวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมทั้งข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ตามลำดับดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัย

1. จำนวนและร้อยละของประเด็นวิจัยจำแนกตามจุดเน้นด้านการวิจัย

จากการวิเคราะห์นโยบาย แผนพัฒนา และยุทธศาสตร์การศึกษาศึกษาและการวิจัยของชาติ เอกสาร บทความ และรายงานวิจัยทางการศึกษาต่างๆ พบว่า มีจุดเน้นด้านการวิจัยที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ 2) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ 3) การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ 5) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย และ 6) การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เมื่อทำการสังเคราะห์รายงานการวิจัยและนำมาจัดหมวดหมู่ จำแนกตามจุดเน้นของการวิจัยทั้ง 6 ด้านดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเสนอประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ได้รวมทั้งสิ้น 416 ประเด็น โดยเป็นจุดเน้นด้านการวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอนมากที่สุดจำนวน 121 ประเด็น (ร้อยละ 29.09) รองลงมาเป็นกลุ่มงานวิจัยที่มีจุดเน้นด้านการวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ และงานวิจัยที่มีจุดเน้นครอบคลุมหลายด้านจำนวน 78 ประเด็น และ 73 ประเด็น ตามลำดับ (ร้อยละ 18.75 และ 17.55 ตามลำดับ) สำหรับจุดเน้นด้านการวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย มีประเด็นวิจัยที่นำเสนอน้อยที่สุด จำนวน 22 ประเด็น (ร้อยละ 5.29)

2. สรุปประเด็นวิจัย/ โจทย์วิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัย

ผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัยทางการศึกษาพบว่า ประเด็นวิจัย/ โจทย์วิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นประเด็นด้านการปฏิรูปหลักสูตร/ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางปัญญาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของผู้เรียน ประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษา รูปแบบและพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และสังคมในการจัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือพลังระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนกับนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การพัฒนารูปแบบ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่ศึกษาในประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา การศึกษากลุ่มผู้เรียนและสถาบันการศึกษาด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural study) แนวคิดการปฏิรูปทั้งโรงเรียนหรือการใช้โรงเรียนเป็นฐาน การวิจัยและพัฒนารูปแบบวิธีการสอน การจัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียน เช่น รูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบเสาะ การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการค้นพบ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้เป็นทีม การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบประเด็นวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาวิชาชีพครู สมรรถนะศักยภาพของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านนโยบายและการบริหารการศึกษา แนวโน้มการวิจัยที่ควรดำเนินการในอนาคตได้แก่ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา การวิจัยเชิงนโยบายเพื่อปฏิรูประบบบริหารการศึกษา และการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา สำหรับงานวิจัยที่มีจุดเน้นในด้านการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับ การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกหลักคุณธรรมในวิชาต่างๆ การศึกษาภาวะอารมณ์และการสะท้อนคิดของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการสอดแทรกหลักพลเมืองดีในการจัดการเรียนการสอน

โดยสรุป ผลจากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยทางการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต ในช่วงปีพ.ศ.2550-2554 ซึ่งควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) เป็นการวิจัยแบบร่วมมือรวมพลังทั้งในระดับสถาบัน ระดับชาติและนานาชาติ (national & international collaboration) 2) เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (บูรณาการศาสตร์ บูรณาการทีมนักวิจัย บูรณาการระเบียบวิธีวิจัย บูรณาการการใช้ประโยชน์จากการวิจัย) 3) เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ทั้งนี้ โจทย์วิจัย/ ประเด็นการวิจัยทางการศึกษา ควรมีลักษณะมุ่งเน้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา 6 ด้าน ดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัยที่มีสาระเกี่ยวกับการวิเคราะห์กรอบทิศทางการวิจัยทางการศึกษาในประเทศ ได้แก่ รายงานการวิจัยโจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อการ

พัฒนาประเทศ: แผนงานวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการ ซึ่งจัดทำโดย รศ.ดร.พฤทธิ ศิริบริวรรณ พิทักษ์ และคณะ ในปีพ.ศ. 2547 และรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยและทิศทางการวิจัยในอนาคตซึ่งจัดทำโดย รศ.ดร.เพ็ญณี แรอรท และคณะ ในปีพ.ศ. 2547 โดยใช้ข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2546 รวมทั้งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ผลจากข้อเสนอประเด็นการวิจัย/ โจทย์วิจัยทางการศึกษาในภาพรวมของนักวิจัยทั้ง 3 โครงการ ที่มีความสอดคล้องกัน ในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาการวิจัยทางการศึกษา โดยเฉพาะข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัยในเชิงบูรณาการ (integrated research) และการวิจัยและพัฒนา (research & development) เช่น การวิจัยเชิงนโยบาย การวิจัยในชั้นเรียน หรือ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นการวิจัย/ โจทย์วิจัยทางการศึกษาซึ่งมีความสอดคล้องกันได้แก่ประเด็นเกี่ยวกับ การวิจัยเพื่อพัฒนากำลังคนและส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการศึกษา การวิจัยและสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมโดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยเข้ากับแนวคิดสมัยใหม่ และการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันดังกล่าว แสดงถึงความต้องการองค์ความรู้และข้อค้นพบจากงานวิจัยทางการศึกษาในอนาคตที่ควรมุ่งสนองตอบต่อจุดเน้นการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างตรงประเด็น ซึ่งจะทำได้องค์ความรู้ที่จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รายละเอียดดังตาราง 22

ตาราง 22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นการวิจัย/ โจทย์วิจัยทางการศึกษาในอนาคต

รศ.ดร.พฤทธิ ศิริบริวรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แรอรท และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
<p>1. การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ</p> <p>1) การพัฒนาระบบสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศ</p> <p>2) การพัฒนาระบบสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ</p> <p>3) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ</p>	<p>1. ความมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษา</p> <p>1) งานวิจัยเชิงนโยบายศึกษาความสอดคล้องและสถานภาพของการใช้นโยบายทางการศึกษา</p> <p>2) งานวิจัยเชิงพัฒนาเพื่อศึกษาโครงการบริหารภายใต้โครงสร้างการกระจายอำนาจ</p> <p>3) งานวิจัยเชิงประเมินติดตามศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบายตามจุดมุ่งหมายของพ.ร.บ.การศึกษา</p>	<p>1. การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ</p> <p>1) การวิจัยและพัฒนานโยบาย/แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อปฏิรูประบบบริหารการศึกษา</p> <p>2) การวิจัยและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ/ความเป็นเลิศทางปัญญา</p> <p>3) การวิจัยและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่อง</p> <p>4) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ</p>

รศ.ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แนนรท และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
		5) การวิจัยและพัฒนาศักยภาพผู้บริหารการศึกษา 6) การวิจัยและพัฒนากระบวนการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือด้านทรัพยากรทางการศึกษา
2. การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน 2) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน 3) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน 4) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความรับผิดชอบต่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 5) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยระดับรากฐานให้เข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด	2. สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 1) การศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในเขตชนบทในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้เรียน 2) การศึกษาต่อในโรงเรียนของผู้เรียนในบริบทต่างๆ 3) การวิเคราะห์กฎหมายและนโยบายที่ส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 4) การวิจัยและพัฒนาการใช้นวัตกรรมเพื่อความเสมอภาค 5) การศึกษาสถานภาพด้านการเคลื่อนไหวของเสรีภาพในการเรียนรู้ของประชาชน	2. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ 1) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การวิจัยและพัฒนาเทคนิควิธีวิทยาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา 3) การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยทางการศึกษา
3. การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้ประกอบอาชีพ	3. ระบบการศึกษา 1) รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษา 2) ความเคลื่อนไหวของการเกิดและการจัดการศึกษานอกระบบ และอรรถาศัยที่ไม่ได้อยู่ภายใต้องค์กร	3. การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน 1) การวิจัยและพัฒนานโยบาย/แผนพัฒนาการศึกษา 2) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รศ.ดร.พทุทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แนนรท และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
<p>เสริม อาชีพอิสระและเข้าถึงแหล่งทุนในระบบ</p> <p>2) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาความยากจนด้วยตนเอง</p> <p>3) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการพัฒนาทุนสังคม</p> <p>4) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการยกระดับคุณภาพชีวิต</p>	<p>ของรัฐ ศึกษาพลังและผลกระทบที่เกิดกับการสร้างและพัฒนาบุคคล</p> <p>3) ศึกษาการเชื่อมโยงระหว่างการจัดการศึกษาในระบบต่างๆ ระหว่างสถาบันการศึกษาที่เป็นองค์กรรัฐกับการศึกษาในภาคสังคม</p>	<p>3) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร/รูปแบบ/ กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>4) การวิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพของครู/ อาจารย์/ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู</p>
<p>4. การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศและการอำนวยความสะดวก</p> <p>1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ</p> <p>2) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการเสริมสร้างการต่างประเทศ</p> <p>3) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการอำนวยความสะดวก</p>	<p>4. แนวทางการจัดการศึกษา</p> <p>1) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นวิถีชีวิต</p> <p>2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำภูมิปัญญาไทย วิถีไทย เข้ามาบูรณาการเป็นแนวคิด วิถีคิด วิถีปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป</p> <p>3) การบูรณาการเทคโนโลยีพื้นบ้านกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่นำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น</p> <p>4) การบูรณาการความรู้ทางคณิตศาสตร์กับอาชีพในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือชีวิตประจำวัน</p> <p>5) การพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีสอนและรูปแบบการสอนต่างๆ โดยอาศัยงานวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>6) การประเมินผลความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการจัดการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>4. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้</p> <p>1) การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา</p> <p>2) การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสภาพเศรษฐกิจสังคมในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>3) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ/ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>4) การวิจัยและพัฒนาค่านิยม ความเป็นไทย เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม</p>

รศ.ดร.พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แนนรอก และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
	7) รูปแบบและวิธีสอนที่เสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น ปรับตัวได้ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการประเมินคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน 9) การประเมินผลตามสภาพจริงในรายวิชาต่างๆ 10) การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวัดและประเมินผล 11) การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการในรูปแบบต่างๆ และการประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการ 12) การใช้หลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา	
5. การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการพัฒนาระบบการเมืองและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ 3) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการพัฒนาการบริหารจัดการทั่วไป	5. การบริหารและการจัดการการศึกษา 1) รูปแบบการบริหารและวัฒนธรรมองค์กร 2) การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา 4) รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ 5) การประเมินการบริหารงานในลักษณะการกระจายอำนาจขององค์กรเขตพื้นที่การศึกษา	5. การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย 1) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการกำลังคนในชุมชน 2) การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) การวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาไทยจากปราชญ์ชาวบ้าน
	6. มาตรฐานและการประกันคุณภาพ 1) การพัฒนาระบบการวางแผนติดตามประเมินผลโรงเรียนที่มี	6. การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 1) การวิจัยและพัฒนารูปแบบ/

รศ.ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แนนรอก และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
	<p>แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพในบริบทต่างๆ</p> <p>2) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p> <p>3) การศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต่องานด้านมาตรฐาน และประกันคุณภาพ</p>	<p>กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p> <p>2) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างเสริมทักษะวิชาชีพสำหรับผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน</p>
	<p>7. ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>1) ศึกษากระบวนการผลิต การเตรียมคนเข้าสู่วิชาชีพครู</p> <p>2) ศึกษาระยะเวลาการสร้างค่านิยมในอาชีพครู</p> <p>3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมสำหรับครูตามปัญหาและความต้องการของครู</p> <p>4) การศึกษาสภาพของสมรรถภาพครูในด้านเนื้อหาวิชาและเทคนิควิธี</p> <p>5) การศึกษาคุณลักษณะด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>6) การประเมินสถาบันผลิตครู</p> <p>7) รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษานอกระบบราชการของสถาบันการศึกษา</p>	
	<p>8. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p> <p>1) การวิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านกำลังคน</p> <p>2) การศึกษาเกี่ยวกับบัตรอุดหนุนการศึกษา</p> <p>3) การวิเคราะห์ผลการใช้ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p>	

รศ.ดร.พฤษณี ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2547)	รศ.ดร.เพ็ญณี แรอรท และคณะ (2547)	ผู้วิจัย (2551)
	9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 1) การวิจัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีด้านวิทยุ โทรทัศน์ และเครือข่ายโทรคมนาคม 2) การศึกษาวิจัยศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียน 4) การพัฒนาระบบสารสนเทศในชั้นเรียน 5) จรรยาบรรณในการใช้สื่อ 6) ผลกระทบของสื่อที่มีต่อผู้เรียนครู และบุคลากรทางการศึกษา 7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการต่าง ๆ และผู้ด้อยโอกาส	
	10. การปฏิรูปการศึกษา 1) การประเมินติดตามผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา 2) การศึกษาสภาพของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา 3) การศึกษาสภาพของบุคลากรในสถานที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา 4) การติดตามประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการวิเคราะห์พัฒนาการ	

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการสังเคราะห์ประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษารวม 416 ประเด็น ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรวม 2 ประการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยทางการศึกษา

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่างานวิจัยทางการศึกษาในต่างประเทศที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงได้กับจุดเน้นด้านการวิจัยทั้ง 6 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดจำแนกประเภทของรายงานวิจัยทางการศึกษา และได้มาจากการสังเคราะห์

นโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศ แต่ในการทำงานวิจัยนักวิจัยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว ทำให้งานวิจัยจำนวนมากไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ขึ้นจริงกับการพัฒนาคนในสังคมหรือประเทศชาติ ดังนั้น การทำวิจัยทางการศึกษาในอนาคตจึงควรต้องพิจารณาความต้องการของนโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศควบคู่ไปกับการศึกษาแนวทางการวิจัยจากเอกสาร บทความ และรายงานวิจัยทางการศึกษาในต่างประเทศด้วย

ผู้วิจัยเสนอแนะให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบกำหนดทิศทาง วางนโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศ รวมถึงสถาบันการศึกษาควรให้การสนับสนุนจัดสรรทุนในการทำวิจัยแก่นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ หรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสนใจทำงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายหรือแผนงานดังกล่าวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์นโยบาย/ แผนงาน/ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาอย่างแพร่หลายและทั่วถึง และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของกลุ่มนักวิจัยแต่ละระดับ รวมถึงนำผลการวิจัยมาเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป อาจผ่านการจัดเวทีสัมมนาวิชาการหรือการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชามาร่วมอภิปรายและแนะนำแนวทางการวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ หรือแนวทางวิจัยที่น่าสนใจและสัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าวในอนาคต และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า จุดเน้นด้านการวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน มีจำนวนประเด็นวิจัยที่เป็นแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษามากที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจากการสืบค้นบทความ รายงานวิจัยของต่างประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษากระบวนการเรียนการสอน ทั้งในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน และการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานทางการศึกษาในประเทศที่กำลังต้องการพัฒนาระบบการศึกษาในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาของคนในชาติจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

ผู้วิจัยเสนอแนะให้ครู อาจารย์ นักวิชาการ หรือนักวิจัยทางการศึกษาให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยในประเด็นที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หรือค้นหานวัตกรรมที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาทุกระดับ เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง และเผยแพร่ขยายผล การนำไปใช้สู่ระบบการศึกษาทุกระดับชั้น อันจะทำให้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนประสบความสำเร็จและเกิดเป็นการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก คือ ควรจัดให้มีการวิจัยสังเคราะห์บทความ และรายงานวิจัยในต่างประเทศเพื่อหาแนวโน้มและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อการนำวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมาใช้ควบคู่ในการศึกษามากขึ้น และจัดให้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาทางด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งจะทำให้ได้แนวคิดที่มีความลึกซึ้งและเหมาะสมกับสภาพบริบทของงานวิจัยในประเทศ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ และประเด็นวิจัยที่น่าเสนอจะมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปดำเนินการวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญคือ ควรมีการวิจัยในลักษณะเช่นนี้อย่างต่อเนื่องและเผยแพร่อย่างกว้างขวางในกลุ่มคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนางานวิจัยในศาสตร์ทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ประเด็นที่สอง คือ ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลจากการนำประเด็นวิจัยทางการศึกษาที่ได้จากการนำเสนอไปดำเนินการและผลการได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อตรวจสอบความจำเป็น และประเด็นวิจัยที่อยู่ในความสนใจของแหล่งทุน นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงประเด็นวิจัยให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการในการพัฒนาประเทศ และเป็นงานวิจัยที่มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)**. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th> เมื่อ 10 พฤศจิกายน 2550.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550**. เข้าถึงได้จาก <http://www.nrct.net> เมื่อ 10 พฤศจิกายน 2550.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. (2551). **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553**. เข้าถึงได้จาก <http://www.nrct.net> เมื่อ 2 มกราคม 2551.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559): ฉบับสรุป**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิกจำกัด.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2547). **โจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ: แผนงานวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เพ็ญณี แร่อท และคณะ. (2547). **บทสรุปสำหรับผู้บริหารโครงการสังเคราะห์งานวิจัยและศึกษาทิศทางการวิจัยในอนาคต**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (เอกสารอัดสำเนา).
- เพ็ญณี แร่อท และคณะ. (2550). **รายงานการวิจัยเรื่องกรอบทิศทางการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพ็ญณี แร่อท และคณะ. (2550). **บทสรุปสำหรับผู้บริหารโครงการการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2545). **รายงานสรุปบทคัดย่อเอกสารจากสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนด้านการศึกษา (UNESCO: International Institute for Educational Planning-IIEP)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2549). **แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ.2550-2551**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- Vincent-Lancrin, S. (2006). What is changing in academic research? Trends and futures scenarios. *European Journal of Education*. 41(2).

ภาคผนวก ก
แหล่งที่มาของงานวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งที่มาของงานวิจัย

A Statewide Conference Addressing the Arts in 21st Century Education 2007. Conference Thursday,
 AEA Conference 2006: The Consequence of Evaluation
 American Educational Research Association (AERA) Annual Meeting 2007: The World of Educational
 Quality
 American Educational Research Association (AERA) Annual Meeting 2006: Teaching Educational
 Psychology
 American Journal of Health Education
 Arts Education Policy Review
 Asia Pacific Educational Research Association International Conference (Hong Kong)
 Assessment in Education
 Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD)
 British Journal of Educational Technology
 British Journal of Guidance & Counseling
 Canadian Journal of Counseling (CJC)
 Counselor Education and Supervision (CES)
 Educational Administration Quarterly (EAQ)
 Educational Leadership (CEL)
 Educational management administration & leadership
 Educational Technology Research & Development (ET R&D)
 Gifted Child Quarterly
 Guidance and Counseling (GC)
 Hawaii Conference on Education 2007
 Health education research (theory & practice)
 Health education research
 Higher Education Research and Development (HERD)
 Journal for Research in Mathematics Education
 Journal for Specialists in Group Work (JSGW)
 Journal of Administration Development in Education (JADE)
 Journal of college student development (JCSD)
 Journal of Counseling Psychology (JCP)
 Journal of Cultural Research in Art Education
 Journal of Curriculum and Supervision (JCS)
 Journal of Curriculum Studies (JCS)
 Journal of Developmental Education (JDE)
 Journal of Education for Teaching

Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy (JET)

Journal of Educational Administration (JEA)

Journal of Educational Measurement (JEM)

Journal of Educational Psychology

Journal of Further and Higher Education (JFHE)

Journal of Human Development A Multi-Disciplinary Journal for People-Centered Development

Journal of Multicultural Counseling and Development (JMCD)

Journal of Reading Education (JRE)

Journal of Research in Childhood Education (JRCE)

Journal of Research in Music Education

Journal of Research in Science Teaching

Journal of School Health

Journal of Social Work Education (JSWE)

Leading Learning Communities: Strategy, Action and Reflection 6th International Conference on Learning and Instruction 2007 Volume 17

Multivariate Behavioral Research (MBR)

Music educators journal

Principal Leadership (High School Ed.)

Professional School Counseling (PSC)

Psychology of Music

Rehabilitation Counseling Bulletin (RCB)

Research in Education (RE)

Research in higher education (RHE)

RIME 2007 Music Education conference (MEC)

Rural Educator (RE)

Science Education 2007 (MAY, JULY) (<http://www.interscience.wiley.com>)

Studies in Art Education: A journal of issues and research (SAE)

Teacher Education Quarterly (TEQ)

Teaching and Teacher Education

Teaching of Psychology (TP)

The development education journal (DEJ)

The Elementary School Journal (ESJ)

The journal of higher education (JHE)

The Journal of the National Art Education Association

The Modern Language Journal

The review of higher education

Theory and Research in Social Education

ภาคผนวก ข.

แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

รหัสงานวิจัย □□□

1. ชื่อเรื่อง.....
.....
2. แหล่งที่มาของงานวิจัย
 - วารสารวิชาการ ชื่อ.....volume.....number..... year.....
 - งานประชุมสัมมนา ชื่อ.....จัดเมื่อเดือน.....ปี.....
 - ฐานข้อมูลออนไลน์ ชื่อ.....volume.....number..... year.....
 - อื่นๆ (ระบุ).....
3. กลุ่มสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
 - 1) สาขาหลักสูตรและการสอน 2) สาขาการศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา
 - 3) สาขาการอุดมศึกษา 4) สาขาการศึกษาพิเศษและการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - 5) สาขาการสอนคณิตศาสตร์/ การสอนวิทยาศาสตร์ 6) สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
 - 7) สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ/ การสอนภาษาไทย 8) สาขาบริหารการศึกษา
 - 9) สาขาการสอนสังคมศึกษา/ การสอนพุทธศาสนา 10) สาขาอาชีวศึกษา
 - 11) สาขาวิชาศิลปะ/ นาฏศิลป์/ ดนตรี 12) สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 - 13) สาขาวิชาพัฒนศึกษาและสาขาวิชาการสอนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - 14) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว 15) สาขาวิชานิเทศการศึกษา
 - 16) สาขาการวัดและการประเมินผลการศึกษา 17) สาขาวิจัยการศึกษาและสถิติศึกษา
4. วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย
 - สสำรวจ บรรยาย เปรียบเทียบ อธิบายความสัมพันธ์
 - อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ศึกษาการเปลี่ยนแปลง/ แนวโน้ม
 - พยากรณ์/ ทำนาย
5. คำสำคัญที่ใช้ในการวิจัย.....
.....
6. ตัวแปรหลักในการวิจัย.....
7. ประชากร/ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....
8. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
9. การวิเคราะห์ข้อมูล

10. จุดเน้นด้านการวิจัย

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ
- 2) การวิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้
- 3) การวิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษาระบบการเรียนการสอน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้
- 5) การวิจัยและการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
- 6) การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 7) งานวิจัยที่มีจุดเน้นหลายด้าน

11. สาระสังเขป/ ผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. ประเด็นที่ได้จากข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

.....

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อคณะดำเนินงาน

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย
รองศาสตราจารย์เพียงใจ ศุขโรจน์

คณะนักวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล
อาจารย์ภิรดี วัชรสินธุ์
อาจารย์อรอุมา เจริญสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย